

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inrate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENE

Brazde čakajo ...

Naše staro pokolenje je vzraslo v času, ko sta vsebino in oblike življenja, naj je jadrsko pod katerokoli zastavo načel, dejansko določala denar in materialistična tehnika. Te dve sili sta se tako zajedli v naše bistvo, da je moralna liberalna meščanska doba bila, povprečno vzeto, tudi naša, če pod moralo ne razumemo od dejanskosti odmišljenih principov, ampak faktično smer našega življenja in naše praktično zadržanje. Liberalizem nas je v prošli eri demokracije zajel tako, da nismo opazili brezdušnosti in jalovosti njegovega ustvarjanja, čeprav smo po svoji veri bili (in smo) izvoru resnice in prave kulture najbližji. Omamljeni od vnanjega leska, udobja in brezproblematičnosti buržuazne civilizacije, smo se duhovno in gospodarsko pustili v glavnem oblikovati od liberalizma, ki je na politični areni bil naš največji nasprotnik. To notranje protislovje je bistvo tragike odstopajoče katoliške generacije, ki te dvojnosti sama ni zapazila v svojem odkritem hotenju po resnični katoliški kulturi, katere pa ni znala oživitvori v mlačnem ozračju meščanskega liberalizma. Čisto totranski, antimetastazični, v golo gmo in koristnost zaprti značaj liberalizma, ki smo ga načeloma zanikovali, nas je v resnici zgnetel v eno testo z vsem sodobnim meščanstvom, ki je tudi našemu pokolenju vtisnilo svoj pečat in svojo podobo.

Na znanstvenem področju je zmagalo razumarstvo, ki je globoko okužilo tudi nas, v slovo se je splazila oskudna spolnost in etična breznačelnost in tudi v društvenem življenju, ki smo ga dognali do viška izorganiziranosti od najsvetlejšega do najbanalnega, ni bilo resničnega, iskrenega in toplega življenja, ampak prisiljenost, narejenost in videz. Odličen katoliški mislec je zapisal: »Sakramentalnega sožitja s Cerkvijo in iz te skupnosti izvirajoča milostjo, oblikujejo moči in zmoglosti gradbe novega življenja v našem društvenem življenju ni bilo veliko. Društveni katoliki liberalnega meščana niso presegali po močnem katoliškem tipu, ampak so si celo sami nadeli njegovo obliko življenja ter se praktično čisto poliberalili. Ta liberalni katoliki, prosvetnjak in uniformator, v politiki popolnoma otrok svoje liberalne dobe, pomeni najpogubnejše polovičarstvo, ki je smrt vsakega pogona naprej in navzgor, in ki mora končati v splošnem pomaklenju življenja, naj se nad njim vijejo še tako duhovna, od polne in bogate prošlosti podedovana gesla. Liberalno-meščanska je bila naša antipatija do vsega mladega in svežega, do vsega, kar prihaja iz globin duše kot piš vetra, ki očisti, razburka in nanovo reže, liberalnomeščanski naš odpor proti vsemu, kar ni komandirano, disciplinirano in predoločeno v smislu vojašnice in delavnice, kjer človek ne pomeni ničesar drugega kot stroj iz mesa in krvi. Kakšna razlika od časov Vogelsanga, Windthorsta, Mahniča, kakšna ogromna razlika od romantike, od protireformacije, od časov vitalne tvornosti, da ne govorimo o katoliškem srednjem veku!

Maldo pokolenje se ni moglo in ni hotelo zadušiti v ozračju, ki je tlačilo duha in zatiralo srce, ki je svet razduševal in človeka ni zaslužilo samo kapitalu, ampak še njegovo dušo zastropilo z duhom denarstva. Posebno močna je bila reakcija na meščanski liberalizem v katoliškem taboru (če naj rabimo ta zelo slab izraz) — kar je povsem razumljivo, saj je liberalizem najhujše nasprotje organizmu mističnega telesa Cerkve, ki živi iz nadnaravnih sil, iz sakramentalnega misterija pa tudi iz močnega tradicije narutnega prava in kulture, »naturaliter christianae«, ki jo je Cerkev posvetila. Novo pokolenje je danes ves katoliški svet, staro naglo odmira in ne pomenja več vprašanja, vprašanje je danes le, kakšno bode novo občestvo v svojih konkretnih oblikah. O tem se veliko govori in piše in veliko je še popolnoma nejasnega, če smo odkriti. Eno pa hočemo in moramo poudariti in z vso silo poudariti: naša mladina mora in mora rešitev tega vprašanja iskati samo v prasilah Cerkve, živega Kristusovega občestva na zemlji, samo v veri, ki ne dvomi o temeljnih katoliških mišljenja in etosa, sam v nemojavi tradiciji krščanstva, njegovega idealističnega svetovnega nazora, ki se upira vsakemu, še tako »dialektiziranemu« materializmu, naj se potem očituje v kapitalističnem družabnem redu ali pa v njemu nasprotnih zamislih. Kdor pa celó hoče viseti v zraku, kdor se ne opira na svoje naravno duhovno občestvo, ki je cerkev in ljudstvo, kdor ne stoji na nečem svojem, kar ne more biti nič drugega kot to, kar se od očetov kot neminljiva vrednota izroča iz roda v rod do konca, ta ne bo zmogel nobenega resničnega ustvarjanja. To je danes naš problem.

Kam naj se postavimo? Postavimo se kamorkoli, če ni fundament katoliškega občestva in njegovega izročila, nam bo kmalu izpodrsnilo. Da bo v tem občestvu čim več svobode in zraka pa možnost največje razmaha, to pa je odvisno od širskosti našega duha, od visokosti našega poleta in od naše iskrenosti.

F. T.

Kitajci morijo misijonarje

Rin, 23. jan. tg. Kakor poroča agencija Fides s Kitajske, sta bila pri napadu na transsibirski ekspres umorjena p. Evgen Imhoff, apostolski prefekt na severnem Kitajskem, in apostolski vikar v Ciekarju. Apostolski prefekt se je nahajal v Ciekarju od 1. januarja lani in je prestopilo za časa njegove prefekture 1769 domačinov h katolicizmu.

Komunisti so odpeljali v kraju Juhantu na Kitajskem dva frančiškana. Verniki so se takoj podali za komunisti, da bi izrgali oboja svoja duhovna pastirja iz njihovih rok. Vnela se je huda borba. Vernikom je uspelo, da so rešili frančiškana p. Alberta Trzadna.

Plebiscit v Posaarju

Evropa se ne boji Nemčije

Predsednik Posaarja G.G. Knox in pogled na glavno mesto Saarbrücken.

Zeneva, 20. januarja.

Zveza narodov je končala debato o plebiscitu, ki naj odloči o usodi posaarskega ozemlja. Postavila se je na noge in kljub vsem označevalcem njene bližnje smrti, je prinesla živ dokaz, da namerava še nadalje vršiti svojo dolžnost kot usmerjevalka bodočnosti evropskih narodov. Kljub vsemu razbijanju nemške vlade, kljub vsemu terorju, ki ga narodni socialisti razširjajo po posaarskem ozemlju, se bo plebiscit vršil prihodnje leto, vršil se bo v miru in v svobodi in velesile so vse bile edine v tem, da podpirajo Zvezo narodov, da izpelje ljudsko glasovanje brez vsakih motenj in brez vsakega obzira na nemške proteste in na gonjo hitlerjevstva. To je bila najkrepkejša kretnja Zveze narodov v zadnjih letih in predstavlja za Nemčijo najobčutljivejši zunanje-politični poraz, ki ga je morala požreti.

Porazna bilanca:

Ves Hitlerjev režim ni zmoget niti sence tega kar je dosegla Nemčija njegovih prednikov

Zanimivo je v zvezi s tem vprašanjem o Posaarju ugotoviti, kako neplodovita je ravno pod Hitlerjem nemška zunanja politika. Visoko doneča gesla, povelja za marširanje, naduto napihovanje in bahato govorčenje, to velja samo za notranjost Nemčije, izven njenih meja izgublja vsako moč. Evropa se Nemčije še ne boji. Tolikanj zasramovani predhodniki sedanjega režima v Nemčiji, kanclerji kot Wirth, Stresemann, Marks, Brüning, ki jih hitlerjevski režim blati ter jim očita veleizdajstvo nad domovino, so za veličino Nemčije storili stokrat več, kot pa eno leto vpitja in udrihanja po mizi, ki označuje zunanjo politiko sedanjega režima. Mirno in samozavestno, okretno in previdno so šli od uspeha do uspeha, polagoma in stopoma so rušili obzidje versajškega mira, v miru in v sporazumu so izpraznili Porurje, izpraznili so vse Porenje, osvobodili vso zasedeno ozemlje od nizozemske meje do Alzacije, zmanjševali so od leta do leta breme reparacij in h koncu reparacije sploh izbrisali. Podpisovali so mirovne in prijateljske pakete med tem pa krepili notranjo udarno moč Nemčije. Če bi bili ostali na vladi, bi se Zveza narodov ne pečala več s posaarskim ljudskim glasovanjem, ker bi bili z istimi pametnimi in prevdarnimi metodami dosegli, da bi velesile tudi Posaarje vrnilo ne samo brez ljudskega glasovanja, ampak tudi predčasno nazaj nemški državi. Njihovo politiko mirnega in vedrega sodelovanja z bivšimi sovražniki, sodelovanja, ki je prineslo Nemčiji toliko koristi, pa je z brutalno silo prekinil režim hitlerjevstva. Eno leto že sledimo novi zunanji politiki, ki naj reši nemško čast. Kakšna je posledica? Niti na eni sami

točki morejo beležiti najmanjšega uspeha in sedaj so morali vtakniti v žep še hladni nauk toli zaničevane Zveze narodov, da se bo vršil plebiscit po predpisih mirovne pogodbe in da bo »Posaarje glasovalo ter da bo preskrbljeno, da bo glasovalo v miru in v svobodi«.

Posaarje je katoliška zemlja ...

Med razpravo o posaarskem plebiscitu smo imeli priliko razgovarjati se z delegati iz posaarskega ozemlja. Ti pravijo, da se je v enem letu razpoloženje spremenilo iz noči v dan. Pred hitlerjevskim režimom v Nemčiji je bilo vse Posaarje enodušno za Nemčijo in Zveza narodov bi v luči tega dejstva bila sama podpirala predlog, naj se ljudsko glasovanje sploh opusti, ker da nima smisla. Toda po enem letu Hitlerjeve vlade je razpoloženje bistveno drugo.

Posaarje je katoliška zemlja, s izredno zavednim in organiziranim katoliškim ljudstvom. Divjaška preganjanja katolištva v Nemčiji, javno zasramovanje katolicizma, surovosti napram katoliški cerkvi tudi po podpisnem koncordatu, zapiranje katoliške duhovščine (250 jih je bilo aretiranih in zaprtih), vsa nemška

Nasilna politika nemške vlade je zaigrala zaupanje prebivalstva v posaarskem plebiscitnem ozemlju

pasmologija, ki je ustvarila celo vrsto izjemnih zakonov proti enim in proti drugim, nemoralni zakoni, kot je zakon o sterilizaciji, brutalno teptanje svobode vesti, uničevanje državljanskih svobod, triumf narodnosocialistične politične morale nad krščansko moralno, trpljenje po koncentracijskih taborih, vse to je moralo imeti svoj vpliv na razpoloženje posaarskega prebivalstva. Kdo pa hoče v takšno državo, kjer se poleg tega dan za dnevom sliši rožljanje z orožjem in rjovenje po maščevanju? In to razpoloženje kljub velikanskim vsotam saarbrüškega veleindustrija Roehlinga, ki jih troši med prebivalstvo, Nemčiji, pravilno povedano, Hitlerjevi Nemčiji nikakor ni naklonjeno. Zveza narodov je ravno pod vtisom najnovejših poročil iz Posaarja in na podlagi deputacij sklenila, da bo brezobzirno izvajala predpise mirovne pogodbe in organizirala ljudsko glasovanje v januarju prihodnjega leta.

Zakaj se Nemcem tako mudi

Posledice tega sklepa so dalekosežne. Treba bo prepovedati vse hitlerjevske organizacije, odstraniti bo morala vse hitlerjevske časopise, odstraniti vse knjige, ki hujskajo k plemenitemu sovraštvu, poskrbeti pa bo tudi treba, da se od francoske strani ne bo vršil noben pritisk. To zna povzročiti velikansko vznemirjenje po Posaarju, tako, da so nekateri že predlagali, da se tudi ljudsko glasovanje preloži na poznejši čas. Ljudsko glasovanje v Posaarju bo prav za prav borba med Francijo in Nemčijo in sicer borba gigantnega obsega. Ona lahko povzroči tudi konflikt evropske nevarnosti, če Zveza narodov ne bo na mestu. Sicer pa imamo tukaj vtis, da se Nemčija boji rezultata, boji predvsem zavlačevanja, kajti še eno leto hitlerjevskega režima v Nemčiji, pa bodo postali redki oni Posaarci, ki si bodo želeli v nemški »Vaterlande«.

W. I. v.

Japan je spregovoril

Ponudbe Rusiji — prijateljstvo z Anglijo — hladen do Amerike

Tokio, 23. jan. b. Snoči je zunanji minister Hirota imel v parlamentu velik govor, v katerem se je dotaknil aktualnih vprašanj na Daljnem vzhodu, ki niso ostali brez vpliva na razvoj vse svetovne konstelacije in katerih splošno važnost in pomen se ne da zanikati.

Hirota je poudarjal, da je bila Japonska prisiljena, da izstopi iz Zveze narodov, ker ni mogla v vprašanju Mandžurije in ohranitvi miru na Daljnem vzhodu doseči sporazuma z Londonom. No, temeljna japonska politika je ostala nespremenjena. Vendar pa ne bomo niti trenutek pomišljali, če bo potrebno, da z vsemi sredstvi ohranimo neodvisnost nove mandžurske države. Ko je Japonska zapustila Zvezo narodov, da izvrši svojo misijo, ni bil njen namen, da na Daljnem vzhodu izvede politično izolacijo, ali pa, da opusti svoje sodelovanje z ostalimi narodi. Naša želja je, je naglasil Hirota, da okrepimo duh medsebojnega sodelovanja med nami in ostalimi državami in da na ta način dokažemo našo miroljubnost pred vsem svetom. Srečen sem, da lahko tu pred vami ugotovim, da so odnosi po izstopu Japonske iz Zveze narodov s prijateljskimi državami postali še bolj pristrčni, bolj iskreni.

Mandžurska država napreduje na temelju svoje lastne moči in z našo pomočjo naravnost krasno, čeprav je Japonska v zvezi s tem prevzela na sebe

težko odgovornost vzdrževanja miru v vzhodni Aziji, kakor tudi odgovornost za konsolidacijo Kitajske. Prepričan sem, da bo ta naš trud omogočen z iskrenim sodelovanjem obeh držav, čeprav moram priznati, da danes razmere v Evropi tega našega upanja prav nič ne opravičujejo.

Odnosi do Rusije

Kar tiče odnosov med Rusijo in Japonsko, so ostali nespremenjeni tudi po dogodku v Mandžuriji, čeprav v zadnjem času sovjetska Rusija popolnoma nenadno zavzema čudno stališče napram nam. S pomočjo časopisa, radia in vsemi drugimi sredstvi vodi sovjetska Rusija zivahno propagando proti japonski na svojih lastnih tleh in v inozemstvu. Seveda Japonska ni opustila svojega lojalnega stališča glede mandžurskega vprašanja. Ničesar nismo zamudili, da vpostavimo dobre sosedске odnose s sovjeti. Naš trud se je v tem oziru podvojil in Japonska je v vseh spornih vprašanjih prevzela na sebe vlogo posredovalca med sovjetsko Rusijo in Mandžurijo. O vojnih pripravah Japonske ne more biti niti govora. Nasprotno, Japonska je celo prepričana, da se bodo prekinjena pogajanja z Rusijo v kratkem nadaljevala in sicer takoj, ko se bodo sovjeti prepričali o iskrenih namerah japonske vlade.

Tudi v odnosih z Ameriko ni nobenih takih vprašanj, ki bi se ne mogla rešiti mirnim potom. Japonski ni za to, da izzove spor z Združenimi državami, ampak teži za njenim prijateljstvom. Amerika mora vendar uvideti položaj Japonske na Daljnem vzhodu.

Staro prijateljstvo do Anglije

Tradicionalno prijateljstvo, ki veže Japonsko z Veliko Britanijo, je ostalo nespremenjeno. V ostalem ne sme kljub splošnemu kaosu v svetu obstojati niti ena težkoca, ki bi se ne mogla premestiti. Če bo le malo dobre volje in iskrenosti, bo to šlo. Zaradi tega se je morala odgoditi tudi svetovna gospodarska konferenca in namesto tako zaželenega sporazuma so se še bolj zaple gospodarske meje med narodi. Nič ni čudnega, če se pojavljajo zaradi teh razmer številni in težki problemi med nami in inozemstvom. Dokler bo Japonska ostala hladna in razumna ter se bo držala dosedanje linije, se ni treba nikomur ničesar bati. Predvsem ne smemo pozabiti, da smo temeljni kamen in sicer edini temeljni kamen za ohranitev miru v vzhodni Aziji in ravno zaradi tega počiva na naših ramenih breme velikanske odgovornosti. Tega naj se japonski diplomati in vojska dobro zavedajo.

★

Tokio, 23. jan. p. Japonska mornarica preizkuša te dni novo podmornico, ki bo ena največjih na svetu. Pri poskusnih vožnjah se je pokazalo, da se podmornica lahko potopi do 700 metrov globoko. Pogon je električen in zadostuje za dirigranje podmornice samo posadka štirih ljudi.

Podkancler von Papen:

Pruski borbeni duh je prešnil našega voditelja

Samo sila pomaga pravici — da se zmogovito uveljavi

Berlin, 23. jan. tg. V Cotbusu v Brandenburgu je imel nemški podkancler von Papen velik govor pred tisočeriimi »železnimi čeladami«, v katerem je med drugim povedal tudi sledeče zanimivosti: »Nemški narod se je z občasovanjem vredno enodušno in zvestobo, kot nikdar prej v zgodovini, uvrstil za »Rolandom prejšnjega cesarstva« našim ljubljnim maršalom Hindenburgom in za svojim voditeljem Adolfom Hitlerjem. Sicer se slišimo od časa do časa o nekem lajanju reakcionarjev, toda to nas ne zanima in nima nobenega pomena. Ali nas ne mora navdušiti z velikim srčnim veseljem ta pogled na stare nemške zastave, ki vihrajo zopet v svobodi in v časti, ti prapori drugega nemškega cesarstva, ki jih je škropila kri naših bojevnikov in pred katerimi se zopet klanja osvobodeni nemški narod? In poleg njih simbolovega, tretjega cesarstva Vojaški, borbeni duh stare pruske armade je prešnil srce našega voditelja in šefa naše narodne in socialne ideje. Danes, občebe v živo-rjavo barvo, bo znova vodil te slavne zastave k novim zmagam. Kajti v borbi in z borbo smo postali to, kar smo: trd narod, ki

ga je izoblikovala usoda v srcu Evrope. V borbi smo se naučili, da samo sila pomaga pravici do veljave. Če bi tega sami ne vedeli, naši sovražniki bi nam bili dali priliko naučiti se tekom zadnjih 15 let. Mi nečemo ne da nas hvalijo, ne da nas odobravajo, mi želimo samo to, da nam svet pove, če si spričo tega se upa zanemarjati Nemčijo kot duhovni in gospodarski činitelj svetovnega življenja.«

S kolom po katoličanih

Stuttgart, 23. jan. p. V nedeljo je bila napovedana večja religiozna manifestacija badenske katoliške mladine. Kljub prepovedi policije je katoliška mladina prikorakala v uniformah ter z zastavami k maši. Po maši je hotela prirediti demonstracijski obhod po mestu, katerega pa je skušala policija v kati zatreti, kar ji pa ni uspelo. Demonstranti so se vsepovsod zbirali in šele, ko so SA moške ojačili policijo, je uspelo zatreti nadaljnje demonstracije.

Konferenca Male zveze Iz Zagreba v Beograd

Naša delegacija od leve proti desni: pomočnik ministra B. Jevtić, romunski poslanik protokola I. Novaković, šef Guranescu, načelnik tisk. oddelka Životić, šef Presburoja D. Djurović.

Zagreb, 23. jan. AA. Danes ob 9.30 so ministri Male antante s svojim spremetvom in novinarji odpovali iz Zagreba s posebnim brzim vlakom v Beograd. Slovo na postaji je bilo zelo prisrčno in se je na postaji zbralo mnogo odličnikov, med njimi ban savske banovine dr. Perović, armijski general Marić, general Bodi, podban dr. Hadži, romunski poslanik na našem dvoru g. Guranescu, češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. Wellner in izredno mnogo novinarjev. Ministri so prišli na postajo kmalu po 9. razen g. Titulescu, ki je bil že v salonskem vagonu. Ob 9.30 je vlak odpeljal proti Beogradu.

Beograd, 23. jan. AA. S posebnim brzim vlakom so danes ob 16.30 prispeli iz Zagreba v Beograd zunanji ministri Male antante: gg. Beneš, Titulescu in Jevtić. Že pred prihodom vlaka so se bili zbrali na peronu belgrajske železniške postaje francoski poslanik na našem dvoru g. Paul-Emile Naggiar, pomočnik zunanjega ministra g. Jurišić z načelniki in višjim uradnikom ministrstva, upravnik mesta Beograda g. Manojlo Lazarević, osebe češkoslovaškega in romunskega poslanstva z vojaškimi odposlanci, zastopniki Centralnega presburoja s šefom oddelka Petrom Ivankovičem ter mnogo domačih in tujih novinarjev. Ko so zunanji

ministri stopili iz vlaka, so se pozdravili s prisotnimi odličniki in ostali nekaj časa z njimi v razgovoru, nato so se pa z avtomobili odpeljali v hotel »Srpski kralj«, kjer imajo rezervirane apartmane.

Beograd, 23. jan. AA. Nj. V. kralj je danes sprejel v avdienci češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša in romunskega zunanjega ministra Titulescu. Dr. Beneš je sprejel ob 17.30 Titulescu pa ob 19. Nocoj ob 20 je bila na čast zunanjih ministrov Male zveze večerja na dvoru. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš odpotuje nocoj ob 20 v Prago, Istotako odpotuje tudi nocoj romunski zunanji minister Titulescu v Bukarešto.

Francosko mnenje

Pariz, 23. jan. c. Sestanek Male zveze v Zagrebu je za francoske časopise najvažnejši dogodek v mednarodnem pogledu. V političnih krogih podčrtavajo važnost sklepov, ki so jih sprejeli ministri Male zveze. Časopisi celo pišejo, da je ta sestanek važnejši dogodek, nego so trenutni nemško-francoski razgovori za razorožitev. O izjavah Suvicha o neodvisnosti Avstrije pišejo listi, da so popolnoma istovetne s francoskim stališčem.

Dr. Dollfuss: „Do tu in ne dalje!“

Velik govor kanclerja v obrambo Avstrije

Dunaj, 23. jan. b. Policija je aretirala vodjo avstrijskega Heimwehra Franca Kammerhofferja in ga odpeljala v Wöllersdorf. V tukajšnjih političnih krogih se trdi, da je položaj voditelja avstrijskega Heimwehra, grofa Starhemberga zelo omanjan in se vodi pogajanja za njegov odstop. V tem slučaju prevzame vodstvo Heimwehra državni podkancler major Fey.

Curij, 23. jan. b. Ustanovitev narodno-socialističnih napadalnih oddelkov po vsej Švici je povzročila velikansko ogorčenje. Policija je zahtevala od zveznega sveta okrepitev. V to svrhu bo mobiliziran del švicarske milice. Tisk poroča, da je to odkrit neprijateljski akt od strani Nemčije, zaradi katerega lahko pride do zapletljivega v njo.

Dunaj, 23. jan. b. O priliki sestanka prvakov patriotske fronte je burno pozdravila množica tisoč ljudi državnega kanclerja dr. Dollfussa. Dr. Dollfuss je v svojem govoru med drugim rekel, da je bila vlada doslej zelo popustljiva proti onim, ki so kalili red in mir v državi in da so to nasprotniki vedno tolmačili le kot slabost vlade. Zaradi tega nerazumevanja na strani opozicije je sedaj dolžnost vlade, da zaščiti mirno ljudstvo. Tu ni mesto za razprave, kaj vse se vtihotaplja preko naše meje. To vprašanje bomo razčistili na drugem mestu in v drugi obliki. Teroristična dela v Avstriji so mogoča le zato, ker imajo teroristi zaupanje v gotove kroge zunaj državnih meja. Ljudstvo je pri tej priliki glasno zaklicalo nasprotnikom avstrijske neodvisnosti: »Do tu in ne dalje!«. Za dr. Dollfussom je govoril podkancler Fey, ki ga je množica navdušeno pozdravila. Major Fey je izjavil, da je vlada sklenila, da bo brez usmiljenja preganla vse, kar dela proti državi, proti miru in proti narodnemu blagostanju.

Danes sta na Dunaju zopet izšla dva tajna narodno-socialistična lista in sicer: »Österreichischer Beobachter« in »Mittags Ausgabe«.

Dunaj, 23. jan. k. Danes popoldne se je vlada sestala na zelo važno sejo, ki se zmeraj traja. Dasi ni mogoče dobiti nobenih informacij o tem, kaj se razpravlja na seji vlade, vendar je prav gotovo, da se je vlada bavila z vprašanjem, kako ohraniti smotnost in neodvisnost Avstrije. Avstrijska vlada je danes podvzela odločne korake v Berlinu, toda tam so ji cinično odgovorili, da avstrijska vlada ne sme zahtevati od Berlina nobenega pamenta za avstrijsko neodvisnost. Po današnji seji bo avstrijska vlada baje podvzela čisto druge korake proti Berlinu in ta korak se bo storil v Ženevi. Avstrijska vlada pa noče, da bi ona nastopila v Ženevi proti Berlinu. Zato se pričakuje, da bosta ta korak storili Francija in Anglija, ki imata danes ves obtežljivi material proti nemški vladi v rokah zaradi atentatov in eksplozij v Avstriji.

Posebna seja ZN na Dunaju

Pariz, 23. jan. c. Državni podtajnik v zun. ministrstvu g. de Tesson je večeraj sprejel avstrijskega poslanika Güntherja. Dasi o razgovoru ni bil izdan noben komuniké, vendarle trdi, da se je precej govorilo o zadnjem Suvichevem obisku na Dunaju in njegovih političnih posledicah. Pertinax piše danes v »ECHO de Parisu«, da bo Svet ZN priredil posebno sejo na Dunaju, kjer bo razpravljalo o avstrijskih zadevah. Pertinax opozarja tudi na čl. 11 zakta ZN, vendar pravi, da čl. 11 pakta ZN ne more priti v poštev za obravnavanje avstrijsko-nemškega spora, ker zahteva soglasnost, do katere pa ne bi prišlo.

† Lord Halifax - velik borec za zблиžanje anglikanske in katoliške cerkve

London, 21. jan.

V starosti 94 let je umrl na svojem gradu Mickleton Hall v Lancastru lord Halifax. Z njim izginja iz angleške cerkvene življenja ena najbolj zanimivih osebnosti, morda poleg kardinala Newmana najbolj izrazita osebnost sploh v razdobju zadnjih 100 let.

Lord Halifax je bil predsednik angleške cerkvene zveze od njegove postanka leta 1868 pa do predlanskim, ko se je zaradi visoke starosti moral umakniti. Njegov oče, večkratni minister, ga je hotel spraviti v politiko in ga približal prestolonasledniku, čigar najintimnejši prijatelj je ostal, ko je galski princ postal kralj Edvard II., sam velika zagovetka v verskih revolucijah, ki so za njegove smrti pretresale angleško anglikansko cerkev. Toda Mladi Halifax se s politiko ni hotel baviti ter se je posvetil popolnoma verskim problemom. Bil je med prvimi, ki so se pridružili kardinalu Newmannu v znamenitem oxfordskem pokretu za zedinjenje anglikancev s katoliško cerkvijo, toda usodepolnega koraka, ki ga je storil mladi Newmann, Halifax ni napravil in čeravno je v duhu bil najvestejši sin rimske cerkve, javno nikdar ni mogel najti milosti, da bi prestopil iz anglikanstva v rimsko katoliško cerkev.

Njegov pokret za zedinjenje obeh cerkev je začel z veliko vneto z letom 1889, ko se je prvič sešel s francoskim učenikom patrom Portalom na Madejri. Dve leti pozneje je bil vzvalovilo vprašanje, če je podeljevanje mašniškega posvečenja po anglikanskim škofih veljavno tudi za rimsko katoliško cerkev na isti način kot priznava Rim mašniško posvečenje podeljeno od pravoslavnih škofov. Debatna je bila silna, poglata je razburkane valove od juga do severa, toda Rim je moral končno ugotoviti, da anglikanski redi niso zakramentalni, ker

manjka anglikanskim škofom neposredna časovna zveza z apostoli. Protestantovska reformacija je nit pretrgala. Za tem je Halifax pripravil nove pogoje za zedinjenje. On je razgibal tako imenovani pokret »katoliške anglikanske cerkve«, ki je posnela od katoliške liturgije vse, sveto mase, zakramente, mašne obleke, molitve, vse obrede in tudi zadnje čase že latinščino. Nastajale so cerkve zunanje in notranje popolnoma enake katoliškim, z obredi enakimi kot so katoliški, s spovednicami, s procesijami »z Najsvetejšim«, »obhajilac«, vse, vse so posneli, tudi vse dogme katoliške cerkve, in treba je bilo le še enega malega koraka, priznanje nekdanje zmote, pa bi bilo vse v redu. Milost božja tega ni hotela. Več kot polovico anglikanskih cerkev je danes na ta način »pokatoličeni«, anglikanski »katoličani« so domala razjedli vso staro stavbo strogo protestantske anglikanske cerkve, a do zedinjenja ni prišlo.

V povojni dobi so se pod impulzom Halifaxa vršile v Malinesu v Belgiji znamenite konference katoliških in »anglo-katoliških« škofov, ki pa niso kljub največji dobri volji in kljub največjemu spoštovanju papeža do lorda Halifaxa in obratno, rodile nobenega uspeha, ker med krivoverno in rimsko cerkvijo ni zedinjenje mogoče na drugi način kot pri krstnem kamnu. Na pragu krstnega kamna je umrl Halifax in se je zaustavil tudi »anglo-katoliški pokret«.

Njegov naslednik je sin Edvard, znan kot indijski podkraj lord Irwin, ki hoče sedaj kot novi lord Halifax prevzeti tradicijo svojega očeta.

Pol milijarde odškodnine

Pariz, 23. januarja. Trgovinsko sodišče je izreklo razsodbo v odškodninskem procesu zaradi katastrofe parnika »Atlantique«. Po izreku sodišča je trup parnika neporaben in morajo zato zavarovalne družbe plačati 170 milijonov frankov zavarovalnine ter povrniti troške za izvedensko komisijo družbi »Sudatlantique«.

Dunajska vremenska napoved: Pretežno oblačno, zjutraj mraz, čez dan ne dosti nad ničlo.

Utrinki

LJUDJE PRIHODNJEGA TEDNA

V »Chronique Sociale de France« so mladi krščanski socialisti, ki jih vodi Champetier de Ribes, objavili kratak, a jedrnat govor na naslov »oni, ki nas nimajo radi« in kjer so med drugim omenili tudi to-le:

»Enkrat očitajo katoliškim socialcem, da napravljajo čas in mujo. Drugič zopet valijo na nje bremena velike odgovornosti. To je preveč ali pa je premalo, kajti pri vsaj poniznosti so katoliški socialci mnenja, da niso zaslužili tako pretirane časti in tako pretirane zaničevanja. Njihovo delo ni bilo zaman, toda omeniti je treba, da niso nikdar bili mogočna skupina, ki bi lahko diktila svojo voljo in da so bili le manjšina, napadana od dveh strani. Oni so bili samo kras in zavora. Če ta kras ni dvignil testa, če ta zavora ni mogla zavirati voza, dreega v prepad, čigava pa je krivda? Zakaj pa niso prišli drugi, da bi bil kras močnejši in zavora bolj trdna? Kaj naj rečemo tem kritikom? To, da naj nikar ne hočejo postati sodniki, ko so bili prestrašeni in preleni, da bi se bili udeležili dela. Pod Napoleonom je Faguet imenoval take ljudi »ljudi prihodnjega tedna«, ker so svoje življenje čakali, da se vrne Napoleon. Mi prosimo te »ljudi prihodnjega tedna«, da pustijo vsaj mirno delati delavce današnjega dne.«

VERSKA MIR — VERSKA MRZNJA

Protestantski deželni bavarski škof je 13. januarja razposlal protestantskim staršem posebno vzgojno okrožnico, iz katere po besedilu »Katholische Korrespondenz« povzemamo sledeče vrste:

»Proti zlobnemu podtikavanju, da je naša protestantska verska šola za verski mir kearna, se nam ni treba boriti. Če je Gospod cerkev v vsem delovanju, pri oznanjevanju vere, v dušnem pastirstvu in pri šolskem pouku, krona vsega verskega udejstvovanja, potem se sijočno uresničujejo Jezusove besede, da je »samo eden Vaš gospod, vi vsi ste pa med seboj bratje«. Mir in sloga med raznimi veroizpovedmi se ne bo ohranila, če bomo hoteli zbrisati meje med posameznimi cerkami, ampak samo na ta način, da bo vsaka veroizpoved lahko v polni seobnosti stavila ljudstvo na razpolago svoje najboljši in največji vrednote, in to v globoki veri in v razčleni ljubezni.« — K temu pristajajo omenjeni listi: »Te besede protestantskega dostojanstvenika so nam katoličanom vzele iz srca. Protestantski škof razlaga, da se mora božja nauk prav posebno sejati med mladino v verskih mladinskih organizacijah. To velja

tudi za naša katoliška mladinska društva. Ta društva nikakor niso, kakor se nam pogosto očita, ovira za mirno sožitje državnega občestva, ampak je res ravno nasprotno, kajti državno občestvo bo imelo samo korist od tega, če bodo iz otrok, ki smo jih utrčili v veri njihovih očetov, rasli moške, ki bodo kot zreli sinovi svojega naroda in kot ognjevitli služabniki državnega občestva, delali čest cerkvi, ki ji pripadajo.«

VEROUK PO NALOGU — DRŽAVE

»Oldenburgische Zeitung« objavlja značilno izjavo o razmerju med nemško državo in katoliško cerkvijo. List najprej opozarja učitelje, da se mora po nalogu prosvetnega ministra zadržati po načelih narodnih socialistov ter pristavlja: »S tem zahteva država samo to, kar mora in kar spada pod njeno področje. Naj bo učitelj nastavljen na ljudski, srednji ali na visoki šoli, on je v prvi vrsti služabnik narodno socialistične države in narodno socialistične občine. Tudi verouk poučujejo učitelji ne morda po kakšnem cerkvenem nalogu, marveč po nalogu države, ki si je kleta v dolžnost, da vzgoji svojo mladino v krščanski veri.«

BOLJŠEVIK O KATOLISKEM FILMU

Revija »Rex«, ki izhaja v Louvainu v Belgiji, prinaša zanimivo izjavo največjega živečega sovjetskega avtorja boljševičkih filmov, ki jih morajo občudovati tudi nasprotniki boljševizma, o katoliških zakopanih zakonih, ki bi jih morali deigniti s pomočjo filma. Eisenstein, tako se piše ta mož, pravi katoličanom:

»Dec veliki sili obstojita v Evropi, katoličanstvo in komunizem. Vi katoličani imate še nekaj več kot mi, poleg velikega ideala imate še sijajno tradicijo, ki Vam vero podpirajo. Nam komunistom, ki imamo sicer svoj ideal, nam bo zmerom primanjkoval zaklad velikih tradicij in mi bi dali veliko, dali bi vse, če bi si mogli pridobiti za svojo propagando vsaj ideal in vaše tradicije. Toda samo komunizem je uspel deigniti iz dihanja florestne motive za velike resnično življenjske filme. A vendar imate vi katoličani toliko, toliko krasnih motivov, ki so naravnost vulkanski, ki so dinamični, kot jih nikdo drugi nima. Toda vi niste nikoli ustvarjali ljudi, ki bi jih obdelali in postavili v življenje s pomočjo filma. Vi zapravljate ogromne zaklade, vi katoličani, in zato je tudi uspeh takšen, da katoličani v filmu ni ustvarili nič, komunizem pa je dosegel slavne uspehe.«

Bolgarski kralj v Romuniji

Bukarešta, 23. jan. m. Danes je objavljen končni program bivanja bolgarskega kraljevskega para v Romuniji. Po tem programu bosta kralj Boris in kraljica Jovana prispela dne 25. t. m. ob 9 dopoldne v luko Ramadan pri Djurdjevu nasproti Ruščuka. Tu bosta sprejeta od strani romunskih vojaških in civilnih oblasti. Nato se bosta podala v Bukarešto. Vlak z bolgarskim kraljevim parom prispe ob pol 12 na severno bucareštansko postajo, kjer bosta kralj Boris in kraljica Jovana sprejeta od strani romunskega kralja Karla in kraljice Marije, romunske vlade ter višjih uradnikov zunanjega ministrstva. S postaje se bo kraljevski par odpeljal v avtomobilu v dvor. Spremljani jih bosta dva eskadrona konjenice. Po polurnem odmoru v dvoru nadaljujeta visoka gosta vožnjo brez spremstva v dvor Katročeni. Pozneje bo v dvoru prirejeno intimno kosilo. Ob pol 4 popolne se bo na čast visokima gostoma pred-

vajal v narodnem gledališču koncert bucareštanskega filharmoničnega orkestra. Ob 5 zapuštila visoka gosta v spremstvu kralja Karla Bukarešto in se odpeljeta s postaje Katročeni v Sinajo, kamor pridejo ob 8 zvečer. Na postaji jih bodo svečano sprejeli, nato pa bo v dvoru intima večerja. Druga dne priredi kralj Karol v Sinaji slavnostni dnevni, po večerji pa bo zopet koncert v dvoru Pelušu. Kraljevska gosta bosta prisostvovala raznim sportnim prireditvam. V soboto 27. januarja prebijejo kralj Boris in kraljica Jovana v tekni dneva udeležila raznih sportnih prireditev. Zvečer odide kralj Karol in Boris na lov na posestvo Periš v okolici Bukarešte. Kraljica Jovana se v nedeljo zjutraj vrne iz Sinaje v Bukarešto, enako pa prispe v Bukarešto v nedeljo popoldne tudi kralj Boris. Istega dne je predviden tudi odhod visokih gostov čez Djurdjev.

Francija demonstira proti Chaulempsu

Val nejevolje proti levičarskemu kartelu

Pariz, 23. januarja. AA. Snoči so bile vnovič okrog poslanske zbornice, zlasti pa na bulvarju Saint Germain velike demonstracije proti Chaulempsu in vladni. Več tisoč demonstrantov je skušalo med ostrim vzlikanjem proti vladi prodrati do parlamenta. Tu pa so našli na močan odpor redarstva. Demonstrantov je bilo čedalje več. Zato je tudi redarstvo prejemalo neprestana ojačenja. Končno se je policija posrežila izprazniti ulice, na tleh pa je obležalo vse polno ranjenih. Mestoma je kazalo, kakor da je izbruhnil pravi upor. Demonstranti so ustavljali avtomobile in gradili s stolicami in mizami iz bližnjih kavarn in gostila prave barikade. Kavarnarji so morali kmalu nato zapreti svoje obrate in spustiti velike železne mreže čez okna in vhode. Ves okraj okrog parlamenta je bil do polnoči kakor v obsejdnem stanju.

Demonstranti so pripadali mladini okrog lista »Action française«. Redarstvo je moralo aretirati nad 600 oseb, med njimi tudi glavnega urednika »Action française«. Kasneje je policija izpustila aretirane osebe, pridržala pa glavne hujšake, med njimi glavnega urednika navedenega lista.

Skoro istočasno so demonstrirali pred poslopjem pariške občine tudi uradniki. V demonstracijski skupini jih je bilo več sto.

Amerika odgovarja Japoncem

Washington, 23. jan. b. Pomorski odbor poslanske zbornice je pričel danes z razpravo. Predlog za dovolitev kredita za zgraditev novih ladij se zniža na 3804 milijonov dolarjev. Amerika namerava zgraditi vse one ladje, ki jih po londonskem paktu sme zgraditi. Poveljnik mornarice kontreadmiral Fink bo razen tega predlagal, da se odobri kredit za zgraditev 1000 hidroplanov, ker je po njegovem mnenju to število najmanjše za uspešno obrambo ameriške obali.

Plačilni promet s Spanijo

Beograd, 23. jan. AA. Razgovori, ki so se vršili s špansko vlado preko tukajšnjega španskega poslanstva v svrhu ureditve obojestranskega plačilnega prometa, so se danes končali. V kabinetu ministrstva za trgovino in industrijo so danes podpisali sporazum o izmenjavi not. Sporazum vsebuje tale glavna določila:

1. Obe pogodbeni stranki se obvezeta, da bosta takoj osvobodili vse dosedanje blokirane trgovinske terjatve;
2. Kar se tiče bodočih trgovinskih terjatev, bo španska vlada dovolila svobodno transfer deviz v višini 50% vrednosti našega izvoza na Španjo, ostalih 50% bo pa rezervirala za kompenzacijo terjatev za španski izvoz v Jugoslavijo;
3. Dogovor je sklenjen za tri mesece z nemim podaljšanjem in z odpovednim rokom meseca dni. Dogovor stopi takoj v veljavo.

Obisk bolgarskih pevcev

27. t. m. bo prispelo v Beograd sofijško pevsko društvo »Guslara«, ki bo vrnilo obisk tukajšnjemu akademskemu pevskemu društvu »Obilice«. Sofijško pevsko društvo se bo zadržalo v Beogradu 4 dni in priredi v naši prestolnici dva koncerta.

Katastrofa pri Krškem

Komisija je spoznala eno žrtev

Krško, 23. jan. k. Danes je bila identificirana prva od treh žrtev atentata na brzovlak. Je to g. Edvard Wachtel z Dunaja. Ta bi moral priti v ponedeljek zjutraj v Zagreb. Ker ga pa ni bilo, so iz Zagreba telefonično vprašali na Dunaj, ali je odpotoval s tem brzovlakom v Zagreb. Na žalost se je izkazalo, da je res odpotoval, in njegova otroka Ernest Wachtel in Truda Wachtel sta takoj odpotovala v Krško, da pogledata, če je oče med žrtvami. Oba sta očeta prepoznala in sta še danes odredila vse potrebno za prevoz trupla na Dunaj.

Osebnosti

Beograd, 23. jan. m. Odlikovani so: z redom sv. Save 5. stopnje: Josip Čuček, poštni uradnik v Ljubljani, z redom jugoslovanske krone 4. stopnje dr. Lojze Kuralt, zobozdravnik iz Beograda. Premeešen je katastrofski geometer 7. pol. skup. Ivan Kalin iz katastrofske uprave v Ljubljani h katastrofski upravi v Mariboru. S kraljevim ukazom je postavljen za davčnega kontrolorja 7. pol. skup. pri davčni upravi v Metliki Jože Sterpene, doslej davčni kontrolor v Novem mestu. Za davčnega uradnika 8. pol. skupine je postavljen pri davčni upravi v Metliki Božidar Setina, davčni uradnik iste pol. skupine pri davčni upravi v Črnomlju. Za strokovnega učitelja 9. pol. skupine je postavljen na državni tekstilni šoli v Ljubljani Maksimilijan Stupica, uradniški pripravnik iste pol. skupine: Marija Vidmar, Irma Baloh, Ana Briceelj in Ljudmila Juvancić.

Premečen je za gospodarskega pristava v 8. skupini na gozdarski odsek kr. banske uprave v Ljubljani inž. Radovan Zupančič, gozdarski pristav v isti skupini in šef gozdarske uprave v Kranjski gori.

Ljubljancanka v gorečem vlaku

Najgroznejši prizor: Sloneči mrlič v plamenih

Ljubljana, 23. januarja.

Govorili smo z miado ljubljansko damo, ki se je v ponedeljek zjutraj peljala s istim vlakom, v katerem je nastala eksplozija. — Ljubljancanka, ki se je danes vrnila v Ljubljano, nam je o tem tragičnem dogodku pripovedovala naslednje svoje doživljaje pretresljive vtise:

»Odpeljala sem se iz Ljubljane v ponedeljek zjutraj. Na Zidanem mostu mi ni bilo treba nič prestopiti in ne razumem, kako to, da časopisi pišejo, da je bil to dunajski vlak. Morda so moj vagon tam prekopli. V svojem kupeju sem bila sama, zakaj z vlakom se ni vozilo dosti potnikov. Moram reči, da je bil vlak skoraj prazen. Malo se me je sicer prijemal že spanec, nisem pa še toliko zadremala, da ne bi v blečnem stanju doživela tega žalostnega dogodka.

Okoli 6 zjutraj je nastala grozovita eksplozija s pokom, ki ga skoraj ne morem označiti. Bilo je prav tako, kakor l. 1918, ko je

na ljublj. polju eksplodirala smodnišnica.

Pok se je najprej prenesel po spodnjem železnem ograjstvu vlaka. Tako se mi je zdelo, da je eksplodiralo pod oknom kupeja. Temu poku je takoj za tem sledila cela vrsta eksplozij. Ustrašila sem se seveda zelo, obenem pa se mi je kar čudno zdelo, da se brzi vlak in takoj ustavi. Tako pa je drvel še nekaj minut po eksploziji. Mislim, da je bilo kakšnih 5 minut. Ko se je vlak ustavil, sem planila na prosto in sicer kar v lahkih čevljčkih. Niti se nisem spomnila, da bi obula snežke.

Že poprej sem opazila skozi okno kupeja krvavorede sij, kakor da bi gorela vsa proga. Ko pa sem stopila iz vagona, se mi je zdelo, da

gori nebo.

Vagon, v katerem je nastala nesreča, je gorel z ogromnim plamenom. Jaz sem se vozila v vagonu bliže lokomotivi, med mojim in gorečim vagonom sta bila le dva vagona, za gorečim pa še dva. Okoli vagona se je že zbralo vse polno ljudi. Prihiti so iz vlaka samega, s proge, iz bližnjih vasi. Ženske so jokale in kričale, moški pa so bili resni. Nihče tistih, ki smo bili zunaj, ni mogel niti za las priskočiti nesrečnemu, ki so bili v gorečem vagonu, na pomoč pa tudi če bi se sami izpostavili v smrtno nevarnost.

G. Petovarja seveda nisem videla, kako je skočil skozi okno. Opazila pa sem takoj, kako se je neki gospod ves potolčen pobiral v jarku pod progo ter kobacal po strmini navzgor.

Nesreča se je pripetila na odprti progi in zato ni bilo blizu nobene brigadne in nobenega hidranta. Gasilci seveda tudi niso mogli priti v prvem trenutku. Ljudje, ki so se zbrali okoli gorečega vagona, so mislili, da bodo požar omejili na ta način, da so metali v ogenj ledene kepe in sneg. Pa zaman so bili ti napori.

»Moram reči, da so se

železničarji zelo potrudili

da so odklopili goreči vagon. Goreti pa je že prišel vagon pred tem, toda nadaljno nesrečo so ljudje hitro preprečili. Med ognjem pa je ves čas pokalo, kakor da bi notri kdo streljal. Eksplozija je sledila eksploziji, toda k sreči vedno šibkejša. Goreči vagon so končno odklopili. Videla sem ranjenca, kako so ga nesli ob progi. Mož ni vzdihoval in ni stokal, čeprav je najbrže trpel hude bolečine. Kar ustrašila sem se beline njegovega očesa.

Grozen pogled na gorečega mrliča.

Naenkrat zavpijejo neke dame v slovenskem in v nemškem jeziku: »Tam gori neka ženska!« in pokažejo na vrata gorečega vagona. Za vratmi sem opazila na eteno naslonjenega in sredi ognja stoječega moža. Začudil sem se prvi trenutek, zakaj ne skoči ven, pa sem takoj spoznala, da je mož že mrtev in da mu plameni spreminjajo telo v oglje. Ta pogled je bil najgroznejši. Na bližnjem hribu sem opazila lučke ljudi, ki so v jutranjem mraku hoteli h kraju nesreče. Od nekod je pripeljal avto tudi nekega gospoda.

Med ognjem se je vnel tudi telegrafski drog ob progi, ki je popolnoma zgorel. Mislim, da je bila telegrafska zveza nekaj časa prekinjena. Drugih dve mrtveci, o katerih piše časopisje, nisem videla. Po napornem delu je

bil vlak ob 7 končno v redu ter smo nato nadaljevali vožnjo proti Zagrebu. Na zagrebškem kolodvoru nas je preiskala policija ter smo se morali vsi legitimirati. Groza, ki sem jo doživela po tem dogodku, mi je še sedaj v koštah in mislim, da slehernemu, kdor je bil priča temu dogodku.

Krško, 22. jan.

Vsa okolica postaja je pod vtisom strašnega atentata na dunajski brzovlak. Do eksplozije je prišlo v drugem kupeju drugega razreda direktnega vagona Berlin—Sušak. Peklenski stroj je tičal pod sedežem, na katerem je spal g. poslanec Petovar. Ob času eksplozije je bil v kupeju sprevednik Franc Pavlič, ki je naglo potegnil zasilno zavoro in vlak takoj ustavil. Med tem je bil že ves vagon v ognju. Ljudje so napol oblečeni skakali iz gorečega vagona in ptujski poslanec g. Lovro Petovar se ni mogel več rešiti skozi hodnik. Zato je skočil skozi okno in padel v jarek ob progi. Pri tem se mu ni ničesar zgodilo. Trgovski potnik dr. Friderik Sterz iz Gradca je dobil več opeklin po roki in obrazu. Poškodovani dr. Sterz je vpokojeni poročnik bojne ladje ter sedaj kot trgovski zastopnik zastopa tovarno Bleckmann. Iz brežiške bolnišnice, kamor je bil najprej prepeljan, se je že odpeljal domov v Avstrijo — brez klobuka in brez čevljev, ker mu je vse zgorelo. Poleg dr. Sterza je bil ranjen še Avstrijec Ludvik Roth, potem 4 jugoslovani, 1 Nemec, 1 Čeh in 1 Američan.

Trije potniki, ki so zgoreli, še niso identificirani. Po mnenju sprevednika je eden med njimi Avstrijec, drugi Hrvat, tretji pa Slovenec, ki je stopil v vlak v Zidanem mostu. Ta je imel vozni listek III. razreda. V Zidanem mostu je po nesreči stopil v II. razred in moral doplačati razliko.

Ko je vlak odpeljal, so prišli gasilci, ki so se takoj spravili na gašenje požara. Oba vagona so nato zapeljali na postajo Krško. Prvi je prišel krški okrajni glavar iz Krškega in kmalu nato tudi okrajni glavar iz Brežic. Iz Zagreba je odšel višji policijski komisar g. Miloš Simić z agenti, ki so takoj začeli s preiskavo. Kmalu se je ugotovilo, da je atentat identičen z atentatom v Zemunu. Teroristi so zopet začeli z istimi metodami. Eksploziv v peklenem stroju je bil nek zažigalni material. Kakor v Zemunu, tako je tudi atentat v Krškem zahteval tri nedolžne žrtve. Popoldne je prišel na lice mesta upravnik policije iz Ljubljane g. Kerševan.

En okostnjak v vagonu je brez glave. Drugi okostnjak ima šest zlatih zob v ustih. Na tretjem okostnjaku je še malo mesa. Najden je tudi en revolver. Nobeni dokumenti niso bili najdeni in zato se ni mogla ugotoviti identiteta žrtev. Železniški promet je reden.

Beli zobje: Chlorodont

Cigani kradejo kar na debelo

Rankovci, 22. januarja.

Cigani, ki so v sosednji občini Vančavas stalno naseljeni, so postali prava nadlega za naš kraj. Podnevi prosjačijo in lenuharijo, a ponoči kradejo, kar jim pride pod roke. Seveda jih ima orožništvo pod stalnim nadzorom. Vendar so že mnogim gospodinjam pokradli vso perutnino, do zadnje kosičice.

Pred tedni so vlomili v trgovino na Radenskem vrhu in odnesli precej manufakturnega blaga. Vrlo orožništvo je pa cigane kaj hitro izsledilo in v vlaknilo pod ključ, blago pa vrnilo lastniku. V preteklem tednu so se pa ti prijatelji tuje blaga napotili zopet v Slovenske gorice. To pot so se spravili nad prešiče. Toda imeli so smolo. Ko so imeli že več prešičev, ki so jih omamili, da jih ne bi izdali s cviljenjem, na varnem, jih je zalotilo orožništvo. En cigan je bil tam celo z vozom, da bi nakradene prešiče nemoteno odpeljal domov, pod pretvezo, da pelje radensko slatino. Toda prešiči so se prišli dalje debelit domov, cigani pa so zopet odromali v zapor, najprej v Mursko Soboto, potem pa v Maribor.

— Ko se začne čevl poapnavati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« **grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi**

jenosti knjižnih del. Saj so tudi ostale slovenske ljudske knjižne družbe usmerjene v vzgojo širših plasti in sicer sleherna z drugega zorišča, toda nobena ne daje knjig s tako ostro tendenčnostjo niti ne koledarskih sestavkov, še manj pa povestnih del. Neko umetniško merilo morajo vendar imeti tudi ljudske izdaje knjig!

Letošnje knjige Cankarjeve družbe so: Koledar, Ivan Molek: »Veliko mravljišče«, Janez Samojlov: »Zlato tele« in Sigma: »Naš svetovni nazor«. Molek se je lansko leto privrkal pojavil z daljšim tekstom »Dva svetova«, kjer ni segel nad časnikarsko-poročevalsko višino niti v diktiji, še manj v oblikovanju. V »Velikem mravljišču« **pa se je zagrizel v medsebojne spore treh taborov ameriških Slovencev (katoliških, strahoberalnih in socialističnih) in iz te gnote zgradil nekaj prežev vae bratomorne nesloge ameriških Slovencev, seveda tako tendenčno, politično-strankarsko in agitatorsko, da je knjiga v celoti (kot povest) brez najmanjše umetniške vrednosti. Le mestoma se izvije kaka slika, ki zbujajo videz, da bi avtor mogel kako krajšo stvar zajeti in umetniško podati, če bi stresel s sebe strast strankarskih borb in podobnih zasebnih hotenj, ki mu nujno vdihujejo tendenco. Toda kakor sta pokazali dve njegovi knjigi, je to zanj nemogoča zahteva. Sicer pa je »Veliko mravljišče« **brez ozira na to povest brez harmonične kompozicije, na hitro in brez umetniške ambicije pisano delo, ki ne bo dalo notranjega vzleta še tako prepričanemu radikalnemu socialistu.****

Janez Samojlov je nazival v svojem »Zlatem telecu« **nekaj drobnih slik iz življenja bednih ljudi, kjer je drastično ponazorjena socialna razlikanost med dvema skrajnima svetovoma, bogatinov in ubogih Lazarjev. Dvajset slik iz različnih ozračij, a z enotno ločljivo tepega in neleppega v sloveštvu, belega in črnega. Nekatere slike so lepe, stvarno prikazane, druge so tendenčno**

Poplača zvestobo!

Davno že ste spoznali njegovo vrednost — Schichtovo terpentinovo milo je nenadomestljivo.

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovaj in na varnostno znamko »JELEN«. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

SCHICHT TERPENTINOVO MILO

..ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

Sem in tja po Zagrebu:

Prireditve in slovenske skrbi

Pa je res v Zagrebu vsega, kar hočeš. Posebno ta zadnja nedelja to potrdi. Samih zborovanj in sestankov, konferenc in občnih zborov brez konca. Prišli so ministri Male zveze in za njimi nebroj zvedavih časnikarjev.

Pa so se zbrali tudi zastopniki gledališke umetnosti, da si potožijo svoje skrbi. Vemo, da so igralci umetniki in kot taki se za realnost le malo menijo — a njihova tesna bitnost je realna, ki od ploskanja ne more živeti — pa še ploskanja je vedno manj, ker so polno oddane vedno le one vstopnice, ki so zastoj... Tako so menili zborovalci. Ta kino, ta jim grdo hodi v zelnik... Pa so se oprijeli misli, ki je bila sprožena že prej, da bi se vpeljal »gledališki dinar« **— davek na vstopnice drugih prireditev.**

Tudi sportniki so imeli svoj dan. Iz Ljubljane, Beograda — pa so tožili kritiki, da se ni storilo dovolj, in ugotovili so, da bi bilo jugoslovanski zvezi za ženski sport treba nekaj denarja za žensko olimpijado v Londonu, da vse se vrta okoli tega nesrečnega denarja, tega umišljenega središča.

Tudi občinski tajniki so zborovali. Tudi iz vseh krajev države — tudi o tem, kako bi zaščitili svoje koristi, moralno in materialno. Pa so bile tudi razne tekme, ki so se obnesle dobro, seveda vprašanje je le, komu. Zagreb je potolkel Gradec. Pravijo, da se je od graških več pričakovalo... No, tem večja čast za Zagrebčane. Zato pa se jim ni obneslo v smučanju. Morja zato, ker hočejo ostati še nadalje »skijaši« **ali »skilaufjerji«**... Tako je potekla nedeljska tekma za prvenstvo v Delnicah, da si je najboljši Zagrebčan priboril komaj peto mesto. No ja. Lahko delniškim, imajo dosti snega in dosti prostora, a v Zagrebu ni tako. Ne moreš smučati okoli ogla — na Sleme pa tudi ne moreš vsak dan.****

Pa še en jubilej je bil v nedeljo. Desetletnica starokatoličkov. Vedeli so veliko povedati o »zmagovitih borbah« **v preteklih desetih letih, odkar so priznana vera. Še večji pa so bili v »načrtih za bodočnost«**.****

No ja, jubileji... Če ne bi krokolil široko zija, še muhe ne bi viel.

Pa še eno zgodbičico. Tam gori, nekje iz srede Dolenjske je prišla iskat službo v Zagreb. Seveda

Zagreb je dežela, po kateri se cedi med in mleko — samo na nesrečo je preveč muh, ki vse sprti polijejo... Spravila je svoje stvari v garderobo, hitek pa v torbico. In hajdi na delo, da si najde službo. Pa to ni tako, da bi kar tam na postaji čakale imenitne gospe, kdaj bo katera blagovolila v njeno službo... Namenila se je na Goljak, kjer je neko dekliško zavetišče. Morda na potu, morda gori — izgubil je njen listek. Sitna zadeva. Pa izginil je tudi kovček iz garderobe... Še bolj sitna zadeva. Dekle seveda v jok, a solze niso nič pomagale. Tam gori na Salati pa je nekdo naletel na zavržen kovček. Poln je bil lepega perila in celo nekatere vrednostne stvari so bile notri — a kje najti lastnika? Bilo je tudi pismo, katero je pokazalo pot dalje. Pismo so prinesli naslovljenki, dobri prijatelji oškodovane osebe, ki se je kar ustrašila ob misli, kaj, če se je morda dogodil zločin... Pa je nazadnje prijateljico našla pri nekih znancih. Srečno je dobila sirota nazaj vse svoje stvari. A vselej se ne konča tako... Morda bi se ji tudi ne primerilo to, če bi se raje obrnila na »Naš Dom«, ki je pošteno katoliško dekliško zavetišče, poceni. Morda je bilo navedeni v mislih, da je »Naš Dom« **premalo »nobel«**. Dekleta pa povedo, da je na Goljaku dražje in manj nobel... Če že kako dekle pride v Zagreb, naj se obrne za začetek na »Naš Dom«, ki ima prostore v Belgrajski ulici 10. Dnevna oskrba stane samo 10 Din. Drugod ni nikjer pod 15 Din.****

Slovsko prosvetno društvo je imelo tudi svoj občni zbor. Eno leto uspešnega dela! Bilo je tudi kritike — saj to je ravno najboljšje znamenje pravega dela. Pa je tudi gotova stvar, da vsaka glava po svoje misli. P. Gabriel Ceuc, prvi predsednik tega društva, je ugotovil z največjim zadovoljstvom, da je društvo napravilo dovolj za svoje prvo leto. G. Marko Težak, podpredsednik, pa je v svojem temeljitem poročilu dobro pokazal delo in smernice društva, s čemur je tudi najbolj jasno obrazložil, da je šlo vse delo res po pravi poti. Tako je ob koncu vladala med vsemi zborovalci lepa harmonija v spoznanju, da se le na ta način delo razvija proti cilju. Padla je marsikatera koristna beseda, ki je našla tudi lepo mesto.

Kulturni obzornik

Knjige

»Cankarjeve družbe«

Tako imenovana proletarska umetnost, ki ima radi poudarjene socialne usmeritve v umetnosti svoje posebno mesto, je ustvarila v svetu že nekaj kvalitetno močnih del, najsi bo to v slikarstvu in kiparstvu kakor v dramatikah, prozi in pesmi. Toda ta umetnost je zajela iz žgočih nuj krajevnih razmer ali iz občečlovečanskih potreb in je oblikovana tako, da v svoji grozni stvarnosti pretrese človeka. V tej umetnosti se bori človek kot posameznik ali kot kolektiv za svoje telesne in duševne pravice, pa ne na način izrabljenih strankarskih borb, stavk in podobnih izgodanih fraz, marveč v globini svojega duha, razvrsteno in problematiki časa, tako da iz tega nujno brez tendenčnosti izzevna pretresljiv krič ponižanih in razžaljenih.

Takih del slovenske proletarske književnosti (vsaj prozna) po večini nima. (Izven te trditve je socialna poezija, zlasti pri Seliškiju in Klopčiču.) Naša socialna literatura ni organično zvezana z domačimi socialnimi potrebami, z našo duševnostjo, marveč je mrtva, ker je (če izvezememo M. Kranjca in Javornika) prenesena brez doživljaj iz tujih literatur. Zatorej puste te knjige človeka, dasiravno osebno sodoživlja krivico sodobnih socialnih razmer, hladnega, nedostopnega za razne tendenčno prebarvane domisleke.

Tudi knjige letošnje »Cankarjeve družbe«, kateri se mora priznati, da zna izvrstno propagirati svojo ideologijo na vseh straneh svoje vsakoletne knjižne izdaje, se niso premaknili niti za las od svojega dosedanjega neumevanja umetniške zgra-

poudarjene (neka določena vrsta ljudi je zgolj belih, druga zgolj črnih), v celoti pa so te slike (ki so sicer življenjsko pretresljive) pisane feljtonsko, brez notranje aile. »Naš svetovni nazor«, ki ga je napisal Sigma, razvija teorijo in razvoj dialektičnega materializma. O tej knjigi je »Slovenec« **že izrazil svoje stališče. Nas tu zanima samo ena trditev: »Zavedati se moramo, da je le isti svetovni nazor pravi, ki temelji na znanosti...« **Ta trditev je namreč postavljena proti članom krščanskega svetovnega nazora, do katerega se ti »niso dokopali z znanstvenim raziskovanjem...« **Mar ni že prvo poglavje te knjige »Ver«, zgrajeno na samih hipotezah etnologov-evolucionistov, a jih sigma izroča svojim bralcem kot absolutno resnico? Moderni etnologi so se nagnili h kulturno-zgodovinskemu raziskovanju verstev in ostalih vrednot prarodov, kar pa nima ničesar skupnega s prvotnimi etnolog-evolucionisti, ki so svoje poslanstvo je dovršili. Sicer pa — kdo na svetu si je zgradil svoj svetovni nazor (v vseh podrobnostih) le na podlagi čiste znanosti, katere ne bi že naslednji rod omajal in ji pokazal novih vidikov? Kristijan si v resnici ne more odgovoriti na vse verske skrivnosti, marveč jih v sestavi ostalih umiljivih resnic sprejme; a ta celotni sestav je že od svojih začetkov v bistvu zmerom isti, nihče ga ni še znanstveno ovrgel. Vsa druga naziranja izven krščanskega pa se vsaj v sakem stoletju bistveno spremenijo. Tudi ta knjiga je v celoti zgrajena v smislu zgodovinskega materializma, ki ga je 20. vek že zavrgel, trenotno pa se ga oklepajo posamezniki le zato, ker v sodobni življenjski sliki in borbi za kruh težje je bolj za materialnimi dobrinami, ki jih nimajo, kakor za duhovnimi, ki jim ne morejo teles nasitiiti. Torej tudi ta nazor ni zgrajen na znanstveno fundiranih resnicah, ki bi bile za večno neporušljive, marveč bodo prej ali slej zdrknile iz resničnega življenja. Zakaj življenje človekovo tudi v sodobnih slikah nima samo******

onega namena kot žival in rastlina, namreč da se prehrani, marveč ima človek še neki drugi namen, po katerem se razlikuje od vseh ostalih živih bitij...

Končno naj omenimo še Koledar, ki je živahno urejen; vsebuje več strokovnih člankov in leposlovnih prispevkov; posnet je tudi ciklus lepih Seidejevih linorezov s pretresljivimi motivi, dalje sta tu zastopana tudi kipar Tine Kos in velika nemška slikarica Kaethe Kollwitz. Celotna vsebina sloni na istih principih kot v ostalih treh knjigah. Čulimo se le, kako more ista uredniškova roka izbrati n. pr. sliko Kollwitz-ineh »Matere«, na drugi strani pa: »Fevdalni stanovi tlačijo francosko ljudstvo.«

Se eno stran moramo poudariti. Slovenski jezik je v večini teh knjig obupno zanemaren. Ne vemo, kje je vzrok, ali je to namenoma ali je temu krivo neznanje. Na vsak način se zmanjša vrednost še tako bogate knjige, če je pisana v slabem jeziku, saj je vendar besedna stran slehernega književnega dela blizu tolikoga pomena kakor vsebina. Tako ohlapno pojmovanje umetnosti nujno ne bo rodilo kakih pomembnejših del. L. G.

»Planinski vestnik« **je z novim letom zamenjal lansko uvodno sliko z novo (oljnatu reprodukcijo), ki predstavlja Kočno in Grintavec pod snežno odejo. Vsebinsko številke je tudi letos živa in bogata. Sodelujejo v njej Jos. Wester (napisal je lep članek ob 25 letnici Tomiškovskega urejevanja lista) dr. Pretnar (nadaljuje svoje vtise po planinah Južne Srbije), dr. Tuma, dr. Sv. Ilešič, M. Debelakov; in Mara Mohorčičeva. Platnice so zamisel arh. Drofenika, nekatere skice v listu pa je prispeval grafik Justin. — »Planinski vestnik« **prinaša poleg topografskih in plan. informacij tudi krasne slike in umetniške priloge, a stane letno le 40 Din. Naroča se v pisarni SPD, Ljubljana, palača Grafika.****

Liubljanske vesti:

Ribe, sadje, fižol...

Liubljana, 23. jan.

Skrivnost ljubljanskega želodca prihaja počasi na dan. Saj tudi ni mogoče drugače, ko vodi o njem mestni dohodarstveni urad tako točno statistiko. Seveda tega dohodarstveni urad ne dela iz gole plačanske ljubezni do statistike, pač pa zato, ker mestna občina prejema od vsake vrste živila, ki prihajajo v mesto, lepe denarce. Tista malenkost živil, ki se pridela v mestu samem in ki ne pade pod mesne carine, pri tej statistiki skoraj ne pride v poštev.

Najmanj bi kazile poznati statistike ribe. ki jih na mestnem pomezu ni, če izvzamemo par lipanov in klinov v Ljubljani in v Gradaščici, kolikor ti reki tečeta v mestnem pomezu. Kakor pri vsakem živilu, pa je tudi pri ribah izvelo tisto blago, ki je v Ljubljani — ulthotapljenost. Užitniški pazniki trdijo, da ulthotapljenega blaga ni baš malo... Torej rib so Ljubljanci snedli lani po statistiki mestnega dohodarstvenega urada 56.468 kg ali nekaj manj kakor kilogram na slehernega prebivalca. Leta 1913 so Ljubljanci snedli še manj rib — tudi sorazmerno s številom prebivalstva — namreč samo 33.601 kg. Riba je v Ljubljani to reči luksuzna jed, ki je povprečno dražja od govedine, dočim je po večini evropskih mest razmerje obratno. Počasi pa konzum rib le narašča in naši dalmatinski bratje zaslužijo na ljubljanskem trgu s prodajo rib prav čedne denarce. Sladkovodne ribe so še vedno drage in jih Ljubljana použije vsako leto manj, zato pa grede bolj v denar morske ribe vseh vrst. Posušene ribe se počasi zopet uvajajo. Slanikov in polenovk je Ljubljana lani pojedla 6210 kg. Za l. 1913 ni statistike. Državne in mesne carine ter dolg transport preprečujeta, da bi pri nas slaniki in polenovke postali splošna cena, toda okusna ljudska jed.

K ribi, nasoljeni ali sveži in pečeni se dobro prilježe zdravo jabolko. Ljubljana je lani kajpak še bolj pridno segala po sadju, kakor po ribah, čeprav sadna letina ni bila ugodna in so bile cene sadju precej visoke. Zlasti je lani manjkalo na

Tramvajski dela. Kakor se Ljubljanci veselo nove proge, ki jo grade sedaj, tako so nejevoljni, ker tramvajski dela močno ovirajo promet. Posebno mučno je to v Stritarjevi in Prešernovi ulici. Zaradi zveze s krožno progjo so te dni izmenjali dober kos tračnice tudi na dolenski progi, in sicer od magistrata do trgovine Hamann ter je tramvaj vozil nekaj časa le do tja. Potniki, ki so kupili na dolenski progi karto za prestop, so morali precejšen kos proge prehoditi peš. To velja seveda še sedaj, ko mora potnik iti od magistrata pa do pošte peš. Sedaj grade v Stritarjevi ulici in v Prešernovi en tir. Delo je v sedanjem vremenu skrajno naporno in delavci niso ravno za to delo bogve kaj dobro plačani. Mučno pa done na ušesa — nemški ukazi delovodij, katerih večina delavcev ne razume ter mora biti poleg delovodje vedno kakšen tolmač. Dobili bi se taki strokovnjaki, ki so jih privedli iz Berlina, najbrže tudi med domačini, saj grade izključno domači ljudje včasih cele železniške proge, pa ne bi zmogli tramvaj! Po krožni progi, kolikor je dograjena, vozijo tudi že novi vozovi, ki so dosedaj mogli le po šentviški progi, ker je bila stara preveč obrabljena. Na dolensko progjo n. pr. novi vozovi ne bodo mogli, ker so tračnice ostale od Hamanna stare. Razna popravila in krpanje dolenske proge bodo zahtevala leto za leto znatne zneske in bi bilo še najbolje, da družba napravi en sam večji strošek, mesto desetih malih, namreč, da obnovi tudi dolensko progjo!

V bolnišnici gre počasi. Stranke, ki se zatekajo v bolnišnico, se zadnje čase hudo pritožujejo čez dolg postopek, preden je kak bolnik sprejet v bolnišnico. Izpolniti je treba namreč precej več formularjev in rubrik kakor dosedaj. Tako nekateri bolniki čakajo po več ur, preden so na vrsti. Malo število uradnikov v sprejemni pisarni res ne more zmagovati vsega velikega dela. Zato bi svetovali vodstvu bolnišnice, da poenostavi sprejemni postopek ali pa da nastavi v sprejemni pisarni več uradnikov. Dnevno prihaja sedaj namreč v bolnišnico po 80 do 100 bolnikov.

Na vseh tramvajskih listih je reklama za rogasko slatino, ki je v zvezi z dobitki. Pojasnilo v vsakem tramvajskem vozu. (753).

Nov hotel v Ljubljani. Svoj čas smo poročali, da je nekdanji hotel »Tratinke« na Sv. Petra cesti kupilo Podporno društvo žel. uslužbenecv in upokojevcv. Društvo je nameravalo ta hotel preurediti v nekaj azil oziroma prenočišče izključno za železniške uslužbence in državne uradnike. Zaradi raznih ovir pa je moralo društvo ta namen opustiti ter je stavbo preuredilo v hotel za vse

Ljubljanskem trgu dobrega grozdja. Sicer pa tudi ni bilo v izobilju ne šresenj, ne marelic ne jabolk in sploh ne drugih vrst sadja. Edina vrsta sadja, ki je lani pač dobro obrodila, so bile borovnice, s katerimi je bil trg v poletju res preplavljen. Vendar pa so Ljubljanci lani prav radi kupovali sadje, saj številke govore, da ga jedo vsako leto več. Lani so ga pospravili ogromno množino, namreč 2.348.185 kg. To pa samo svežega ali posušene domačega presnega sadja ali povprečno po 37.28 kg na glavo slehernega prebivalca. L. 1913 so Ljubljanci snedli 1.047.367 kg sadja ali 22.80 kg na glavo.

Južnega sadja, to je pomaranč, limon, rožičev, fig, dateljev in podobnega je lani Ljubljana snedla 168.534 kg. l. 1913 pa 54.397 kg. Razni nauki o vitaminih, ki jim ljudje verujejo na črko, povzročajo, da v Ljubljani raste konzum limon in pomaranč. Kakor da v starih časih ljudje ne bi bili zdravi, čeprav so vitamine uživali le v obliki domačega sadja, ovsene kaše in rženega kruha!

Se vedno pa ljudje jedo premalo dragocenih živil, ki jih dajejo užiti plodovi metuljnice, to je fižola, graha, leče, boba itd. Ta hrana je izredno bogata dušika in zato zelo hranilna in redilna. Počasi si sicer osvajači simpatije mestnega prebivalstva fižol in grah, zato pa jih izgrublja leča in bob. Po cele tedne moraš hoditi na trg in oprezati, preden iztakneš kmetico, ki ti sramežljivo pove, da ima na vozičku tudi lečo, še bolj redko pa bob, češ »saj tega mestni ljudje sploh ne marajo!« Lani je Ljubljana pojedla vseh živil te vrste 227.336 kg.

Če računamo, da so bile ribe povprečno po 15 Din kg, sadje po 6 Din kg (saj je bilo na primer grozdje nekaj časa celo po 16 Din), fižol, leča itd. pa po 3 Din, potem je Ljubljana lani izdala za ribe okroglo milijon Din, za sadje kakšnih 14 do 15 milijonov Din, za fižol pa kakšne tričetrt milijona Din. V obrambo Ljubljane moramo torej reči, da je Ljubljana dala našemu kmetu ogromne zneske za njegove pridelke, nekoliko pa tudi domačim in dalmatinskim ribičem in nekaj seveda tudi tujim producentom.

goste. Društvo je dalo hotelu ime »Hotel Balkan«. Otvoritev hotela bo te dni.

Tretja aretacija. V zvezi z aretacijo vlomilcev Alojzija Hlebiša in Antona Menarta je policija včeraj aretirala še nekega tretjega človeka, ki je od vlomilcev kupil cigarete, ukradene v Turčiji trafikli. Vse tri bo policija danes izročila sodišču. Pri vlomilcih so našli še nekaj drugega blaga, za katero policija ne ve, od kod je, tako dve majhni srebrni ženski uri starejšega tipa, pet aluminijastih kavnih žlic, od katerih ima ena krono, in en papirnat kovček. Pri Menartu je policija našla prav vse blago, kolikor ga je on nakradel, medtem ko je Hlebiš svoje že razpečel.

Pretep v gostilni. Včeraj popoldne je nastal v neki gostilni na Poljanski cesti bučen pretep, v katerem so neznani ljudje hudo pretepli 36-letnega delavca Franca Polaja z Vodovodne ceste 67. Polaj je dobil resne poškodbe na desni roki ter je moral v bolnišnico.

Zagorje

Tukajšnja Vincencijeva konferenca se iskreno zahvaljuje škofskemu odboru Katoliške akcije v Ljubljani za vsa skrb, katero je posvetil zagorskemu brezposelnemu rudarskemu delavstvu. Na pobudo škofjskega odbora se je s 1. dec. začelo s prehrano brezposelnih in družin. Prav lepa hvala Jeseničanom in ostalim, ki so poslali živila in razno blago. Bog plačaj! — Gospod poslanec Alojzij Pavlič je daroval kuhinji 12 kg slanine. Občinska uprava v Zagorju je prejela iz bednostnega fonda precejšen znesek za prehrano brezposelnih. Za prehrano brezposelnih v »Ljudski kuhinji« je pa odklonila vsak prispevek.

Brežice

Skrbno pripravljene ustanovni občni zbor Rdečega križa v Zakuti, ki je bil v vrtil v nedeljo, 21. jan. 1934 v hotelu Volčansk, je izredno lepo uspel. Imena odbornikov s predsednikom g. Hervolom Jožefom nam jamčijo za uspešno delo v vsakem oziru. Neglede na male ovire si hoče društvo utrti pot med najširše sloje, kar je tudi njega pravi namen. Želimo, da se društvo pridruži vsi, ki jim je res kaj do društvenega dela in napredka v Zakuti. Odboru pa želimo uspeha

Poizvedovanja

Najdena je bila v bližini opernega gledališča dekliska torbica z manjšo vsoto denarja. Poizve se v upravi »Slovenca«.

Mariborske vesti:

Uspehi stanovskega dela

Če govorimo danes o napredku mariborske obrti, mislimo predvsem tehnično plat; gospodarstva je v danih razmerah pač pod kritiko. Na tehničnem napredku, ki se bo v boljših splošnih razmerah gotovo uspešno odrazil tudi v gospodarskem pogledu, pa nosi gotovo glavno zaslugo živahno delo tukajšnje poslovalnice obrtno pospeševalnega zavoda zbornice TOI, ki obstoja sicer šele kratko dobo, vendar pa je dosegla lepe uspehe. V l. 1933 je imela mariborska poslovalnica poleg številnih poučnih predavanj, 15 večjih učnih tečajev s 574 udeleženci; od tega 10 tečajev z 286 udeleženci v mestu Mariboru samem, ostale pa v okolici. Bili so to večinoma tečaji z 20, 40 in do 80 učnimi urami. 9 tečajev je bilo za udeležence povsem brezplačnih, pri ostalih so prispevali malenkost za

V naši upravi na Koroški cesti 1 so uradne ure vsak dan od pol 8 do pol 13, popoldne pa od pol 14 do 18.

Glásbena Matica je proslavila 15 letnico obstoja svojega pevskega zbora s počastitvijo spomina svojega ustanovitelja blagopokojnega Oskarja Deva na koncertu, ki se je vršil v ponedeljek zvečer v veliki kazinski dvorani. Na sporedu so bile Devove narodne in umetne pesmi ki jih je pela sopranistka gospa Hinterlechnerjeva ter vsi trije Matični zbori. Dirigiral je prof. Vasili Mirk, ki je imel pred koncertom tudi lep spominski govor o rajnem Oskarju Devu. Glasbojubna publika je napolnila dvorano in galerije do zadnjega kotička.

Lep pogreb je imela pretekli ponedeljek popoldne blagopokojna ugledna bivša posestnica v Partinju, gospa Marija Kramberger, ki je zadnja leta preživela v Mariboru pri svojem sinu, uglednem mesarskem obrtniku. Pogreba, ki ga je vodil magdalenski kaplan dr. Meško, se je udeležila velika množica ljudi. Zbor Slovenskega pevskega društva »Maribor« ji je pod vodstvom g. Gasperiča od odprih gomili zapel pretehtljivi žalostinki: Clovek glej in Jamica. Bodi ohranjen blagi ženi trajen spomin.

Nov slovenski dnevnik baje dobimo v Mariboru. In sicer bo to — »Delavska politika«, ki izhaja sedaj trikrat na teden. Lastništvo Delavske politike izdaja tudi »Volksstimme«, istotako trikrat tedensko. »Volksstimme« pa misli ukiniti in mesto nje naj bi izhajala Delavska politika šestkrat v tednu, torej kot dnevnik.

Gostovanje Stjepana Ivelje. Bivši priljubljeni tenor mariborske opere g. Stjepan Ivelja, ki je pozneje z lepimi uspehi deloval v Ljubljani in Gradcu, gostuje v nedeljo 28. t. m. kot Mirko v Tijardovičevi opereti »Mala Floramye«. Ivelja sedaj stalno gostuje v Zagrebu.

Nekaj za filateliste je razstavljenega v izložbi trdke Meinel & Herold v Gosposki ulici. Zbirka pisem, ki jih je dobila trdka v treh zadnjih mesecih minulega leta iz 50 različnih držav. Zastopane so z zanimivimi znankami kolonialne države centralne Afrike, Madagaskar, Libija, Mauritius, Indokina, države Malih Antilov, južnoameriške države itd. Zbirka vzbuja pri ljubiteljih znamk obilo zanimanja.

Mesta pri MP vendarle zasedena. Oddaja razpisanih mest pri MP je bila že od začetka zavila v tajnostvenost. Kakor smo doznali, sta se baje dve mesti že oddali. In sicer bo vodil ravnateljske posle še do nadaljnjega občinski svetnik g. Peric, tajnik pa bo inž. Zupančič iz Ljubljane, ki je imel od vseh prisojcev najbolj odgovarjajočo kvalifikacijo.

Protestni shod čerlarjev. Nameravana otvoritev nove trgovine s čevlji od velike inozemske trdke »Astra« je nalezela med tukajšnjimi čerlarjskimi mojstri na izredno hudo kri. Zato so sklenili prirediti danes popoldne ob 14 v Gambri-novi dvorani protestni shod, na katerem bodo obravnali poleg nekaterih prejšnjih nedostatkov tudi pravnice otviritve nove trgovine s čevlji.

Prezem transformatorske postaje. V svoječasnem Scherbaumovem mlinu v Kopališki ulici se nahaja transformatorska postaja, ki je bila doslej zasebna last ter je oskrbovala s tokom samo bivše Scherbaumove objekto, ležeče med Grajskim trgom in Kopališko ulico. Omenjeno postajo je sedaj prevzelo v last in oskrbovanje mestno električno podjetje.

Olimpijada v filmu. Zanimiv film se bo v prihodnjih dneh predvajal v tukajšnjem kinu »Union«. V dejanje filma, ki nosi naziv »Maratonski tekač«, je vpleten celoten potek olimpijade v Los Angelesu. Zlasti za sportnike bo film zanimiv in poučen.

Smrtina žetev. V Vrazovi ulici 29 na Pobrezju je umrla v starosti 57 let preživetkarica Frančiška Kristl. — V splošni bolnišnici je umrla vdova po pokojnem mariborskem kovaškem mojstru gospa Alojzija Verhovnik, stara 58 let. Blagim rajnikom svetila večna luč.

kritje stroškov. Na tečajih se je obrtnikom, zlasti mlademu naraščanju, nudila prilika strokovnega pouka iz vseh gospodarskih panog, ki pridejo zdaj v poštev. Predavanja so se vršila o obrtnem zakonu, o davkih, o delavski zaščiti, o delavskem zavarovanju, poleg tega pa matematika, knjigovodstvo in kalkulacije. Važnost omenjene institucije je iz navedenega dovoljno jasna, tembolj, če se upošteva, da žrtvuje zanjo občina malenkostno vsoto. V sedanjem sestavu pa sama poslovalnica vedno rastočim potrebam ne more več zadostiti. Bilo bi potrebno misliti na ustanovitev lastnega obrtno pospeševalnega zavoda v Mariboru. Kakor doznavamo, se tukajšnji obrtniški krogi s tem načrtom resno pečajo ter ga nameravajo v dogledni bodočnosti tudi uresničiti.

Nadaljnji napredek okoliške elektrifikacije je podaljšek elektrovoza, ki se sedaj gradi iz Kamnice do gostilne Lavrenčič v Rošpohu. Priključila se bodo na električno razsvetljavo nekatere naselja v občini Rošpoh, v načrtu pa je podaljšek elektrovoza še do Racerjevega dvora ter preko hriba v Vinarje, kjer bi se zvezal zopet z dovodom iz mesta. Na ta način bi nastala obeznata krožna progja med Mariborom in vsemi severozapadnimi okoliškimi vasi, ki bi priključila na omrežje veliko število odjemalcev. Načrt se bo predvidoma uresničil še v tekočem letu.

Drva na glavo. Skladovnica drv se je porušila na delavca Antona Uranjeka, ki je bil zaposlen pri zlaganju polen. Padajoča polena so mu prizadela nevarne poškodbe na glavi, radi katerih so ga morali prepeljati v splošno bolnišnico.

Dr. Rudolf Rožič

praktični zdravnik,

ordinira od 24. januarja 1934 naprej redno v Mariboru, Trg Svobode 6-1.

Celje

Proračun občine Celje-okolica, kakor ga je sestavila občinska uprava, je na vpogled občanom za dobo 5 dni vključno do 29. januarja 1934.

Obracun celjskega okraškega cestnega odpora za l. 1932-33 izkazuje dohodkov 1.810.666,50 Din, stroškov pa 1.720.188,81 Din. Presežek v iznosu 90.497,69 Din bo vnesen v proračun za leto 1933-34.

Umrli so zadnje dni v celjski javni bolnišnici: Zinnauer Magdalena, 61 let, zasebnica iz Celja; Zdošek Karl, 60 let, posestnik, Sladka gora; Zagorčnik Antonija, 43 let, služkinja, Zaloga, Sv. Peter v Sav. dolini, in Krajnc Maks, 36 let, delavec iz Celja. N. v m. p.

Ne vlagajte pridobinskih prijav! Združene trgovce za mesto Celje obvešča svoje članstvo, da pridobinskih prijav za leto 1934 še ni treba vlagati pri davčni upravi, ker zadevni razglas finančnega ministrstva še ni izšel. Ko bo ta razglas izšel, bo članstvo o tem pravočasno obveščeno.

Vincencijeva konferenca obvešča mnogoštevilne prosilce, da so njena denarna sredstva že popolnoma izčrpana in zato kljub najboljši volji ne more ugoditi vsem prošnjam. Obračamo se pa na tem mestu na vsa dobra srca, da se odzovejo naši prošnji in nam pomagajo lajšati gorje in budo mnogostevnih potrebnih prispevkov.

Križ s Kapucinskih mostu je ob zadnji povodni odneslo z mostom vred. Pozneje so ga našli pod prvim železniškim mostom. Novi Kapucinski most je že od sv. Treh kraljev v prometu, a križa še sedaj ni na starem mestu. Prosimo v imenu občinstva, da pride križ zopet na mesto, kamor spada.

Darovi

Velenje. Krajevni odbor Rdečega križa v Velenju je darovala mesto venca na grob blagopokojnemu g. Raku Ivanu trgovcu g. Valenčak Miha Din 100, šolski upravitelj g. Stopar Vinko pa Din 50. — Mesto novoletnih voščil sta darovala g. Vinko Stopar Din 25 in g. Urh Matej Din 10. Vsem darovalcem najiskrenejša hvala.

Naše dijaštvo

Kongreganisti! V sredo, dne 24. jan. bo redni sestanek akademski kongregacije Marij. oznanjenja pri oo. frančiškanih ob četrti na 9 zvečer v samostanski dvorani št. 1. Tovariši, vljudno vabljeni!

J. Solar:

God slovenske knjige

Tako široko zasnovana ljudsko vzgojna in izobraževalna organizacija, kakor je Mohorjeva družba, seveda ne more in ne sme zanemarjati poučnega berila. Ali tu je njena naloga mnogo težja ko pri loposlovju. Iz kateregačoli področja naj jo vzame, bo vpilo drugih 99, zakaj jih zanemarija. Pač so včasih bolj pereča ena, včasih druga vprašanja, ali kar je pereča delavcu, je komaj še kmetu, še težje obrtniku in trgovcu; pri današnji družabni razravnosti in najrazličnejši usmerjenosti zanimanja z ene strani, pri vsesplošnem poslanstvu družbe z druge strani tudi ta kriterij malokdaj nedvoumno pokaže pravo pot. In vendar je dala družba v teku deset let toliko različnih berila, da ga ne more nihče v celoti prezreti, saj se obravnava osnovna vprašanja najrazličnejših področij, ki morajo zanimati velik del naroda.

Če je družba izdala med prvimi knjigami svoje zbirke »Sonce in senca«, kjer dr. p. Angelik Tominec brani krščansko vero pred najbolj razširjenimi predsodki in ugovori, je storila bratovščina, ki ji mora biti mar vere našega naroda, samo svojo dolžnost. Knjiga je še zmeraj živa in bi zaslužila, da se dobera seznanji z njo vsakdo, ki mu je mar lastno in narodovo duhovno življenje. — Koj ob to bi postavil prelepo vzgojno knjigo, ki jo je z znanjem, skušnjo in srcem napisala našim staršem Milica Grafenauerjeva. »Pz duhovnega življenja družine«. Po občutju in mišljenju je to tako plemenita, zdrava, naravna in katoliška knjiga, da bi ne smeli mimo nje nobeni starši, ki hočejo pametno in doledno vzgajati sebe in otroke, da bodo tvorili srečno družino; da, srečno družino, tudi v žalosti, boleznih in pomanjkanju srečno, ker na duhovnih temeljih ljubezni stanejo.

Enemu ali drugemu se bo zdelo, da je tako načelno duhovno gledanje na človekovo življenje

preveč enostransko, premalo praktično. Zavedala se je tega tudi družba. Zato je prejšnjima pretežno načelnima knjigama dodala dve zelo praktični. Naš otroški zdravnik dr. B. Dražgaš nam v svoji knjigi »Otrok v predšolski dobi« zelo nazorno in zanimivo razlaga otrokovo življenje in njegove potrebe. Knjiga je pisana tako prijetno, da jo bo z veseljem bral vsakdo, prav posebno pa še tisti, ki imajo sami s takimi otroki opraviti. Ne mislite, da govori samo o otroških boleznih, ne, to je le eno poglavje. Govori prav o vsem načinu otrokovega življenja, o neštetihi drobnostih, ki so pa zelo važne in preprečijo marsikatero nevarnost za otroka. Tudi ni samo za meščanske družine, uporabna bo v veliki meri povsod: na kmetih in v delavski družini. — Druga knjiga pa je bolj splošno zdravstvenega značaja. Dolgoletni praktični zdravnik dr. A. Breclj je »dodobra spoznal potrebe našega ljudstva v zdravstvenem pogledu« in iz te bogate skušnje napisal našim družinam dragoceno knjigo »O zdravju in boleznih«. V njej obravnava vse najrazličnejše in najpogostejše pojave bolezni od prehlada do kuznih bolezni; a kar je še važnejše, opozarja na vzroke bolezni, na vse važne činitele, ki posegajo v naše zdravje (o hrani, naravi, delu itd.). Knjiga se zaključuje s čisto praktičnim poglavjem o domačih lekarnah, ki bi jo morala imeti vsaka družina. Sebi in svojim bo storil veliko uslugo vsakdo, kdor bo sledil knjigi in si osvojil njena navodila tudi v praksi.

Kdor bi hotel prav razumeti različna zdravstvena in poljedelska vprašanja, se mora na vsak način seznaniti z osnovnimi pojmi iz kemije, najmlajše in v novejšem času najhitreje napredujoče naravoslovne stroke. Tudi za to je poskrbel Mohorjeva knjižnica in izdala »Poljudno kemijo«, ki sta jo sestavila prof. Pengov in dr. Rataj. Šele potem, ko boš poučen o notranjem ustroju zraka, vode, kislin, hranil, boš mogel prav razumeti marsikako zdravniško ali poljedelsko navodilo; razumel boš razlike med rast-

linskimi in živalskimi svetom, kaj je vrenje in gnitje, kaj kurjava in razsvetljava, iz česa razstreliva, obleka, papir, črnilo, gradiva in posode. Koga bi to ne zanimalo, zlasti če je pisano tako živahno in poljudno, kakor v pričujoči knjižici! — Med praktične knjige moramo vsekakor šteti tudi obe knjigi C. Jegliča, ki nas poučuje o negovanju okrasnega cvetja. Res ni to življenjsko nuja zadeva, ali resnica je tudi, da je nam Slovincem cvetlica na oknu ali v sobi skoraj potrebna, da si slovenskega doma brez nje skoraj predstavljati ne moremo. Vemo, kako so v zadnjih 30 letih prodirale različne okrasne cvetlice v najbolj skrite gorske vasi in se pridružile roženkavrtu, rožmarinu in nagelju. Koliko mladik in sadij se je posušilo, ker so bila ustna navodila prebiska in so jih pozabili. Zato imamo pa sedaj knjigo »Naše prijateljice«, ki nas poučuje o življenju in cvetenju sobnih rastlin. Nobeno slovensko dekle, ki cvetice goji, bi je ne smelo pogrešati. V okrašanju domov pa so se zadnji časi pojavile zlasti različne spenjavke, ki potrebujejo svojevrstne negje; o njej nam govori druga Jegličeva knjiga »Okrasne spenjavke za vrt in dom«. — K tem naravoslovnim knjigam naj dodam še poslednjo, ki sicer ni praktičnega značaja, a nam vendarle podaja lepote našega rastlinskega in rudninskega sveta: Pavel Kunaver. »V prepadih«. Kdo ne pozna naše slovite postojnske jame? Pa se hudo moti, kdor misli, da je pri nas to edina podzemna jama s svojimi prezanjimi tvorbami. Kar bera naj Kunaverjevo knjigo, pa bo videl, da nam opisuje kar deset takih podzemskih jam, kako so jih raziskovali, kar je včasih združeno z velikimi težavami. Knjiga nas torej seznani s posebno zanimivostjo naše zemlje.

Tem praktično usmerjenim knjigam je družba pridružila še 7 poučnih zgodovinskih knjig. Sicer mnogi dvomijo, da bi se bil človek kdaj bogve kako naučil iz zgodovine, ali res je vendarle, da smo že po naravi nagnjeni k brskanju po preteklosti. Za 700letnico smrti sv. Frančiška Asiškega

nam je družba poklonila njegov življenjepis »Sveti Frančišek Asiški«, ki ga je napisala Marija Kmetova. Saj je znano, kako radi so se tudi veliki pisatelji današnje dobe poglabljali v življenje tega preprostega svetnika (Jörgensen, Sabatier, Federer i. dr.), kakor da bi hoteli iz tega živga nasprotja današnjemu materializmu vdihniti novega duha nove ljubezni do Boga in duše. Marija Kmetova je iz ljubeznive podoživljaje njegovo življenjsko zgodbo in ga z nežnim občutjem skusala kar se da izčrpno predstaviti slovenski javnosti. Njene pisateljske vrline so ji pomagale, da je ustvarila življenjepis, ki ni papirnat. — Svojevrstno zanimiva je knjiga Fr. Terseglava »Med nebom in zemljo«, ki je pobudila v naši javnosti dokaj prahu. Družba je napovedala življenjepis velike španske svetnice sv. Terezije Avilske (1515-1582). Poverila je delo našemu odličnemu razglabljavcu življenjskih ugank in duševnih ter miselnih pokretov, Fr. Terseglavu; postavil se je na visoko razgledišče in nam v velikih potezih razkazal tedanji svet po verski, pravni in politični strani, da bi tako mogli doumeti veličino in pomembnost slabotne žene, ki nam jo je poslal Bog, da navrne dobo nazaj v prave kolese. Pisatelj je načrtal osnovo, ki bi bil nanjo šele začel graditi drugi del: življenjepis sv. Terezije samo. Zdi se mi pa, da mu moramo biti za to osnovo prav tako hvaležni, kakaj njegovi pogledi na velike zgodovinske dogodke so včasih tako duhoviti in globoki, da nam v resnici odkrivajo borbo med nebom in zemljo, da nam dajo slutiti, kako božja previdnost obema in naravnava vse človeško delo. Bili bi družbi in pisatelju hvaležni, če bi nam dala tudi drugi del knjige. — Iz svetovne zgodovine nam je zbirka prinesla še knjigo »Irska«, ki je brez dvoma nastala iz nekega naravnega veselja nad nečim podobnim z nami samimi; stoletna irska borba za svobodo in neodvisnost nam je zmeraj budila zanimanje, zato ni čuda, če smo ob zmago-vitem koncu želeli poznati vsa dolgo zgodbo borbe. (Dalje.)

Nad 11 milijonov za sodne takse

Pravd in eksekucij je na Slovenskem bilo lani manj

Ljubljana, 23. januarja.

V letu 1932 so pravde, eksekucije in kriminalni slučajji dosegli vrhunec. Lani zaznamuje sumarna statistika, ki jo je sestavilo apelacijsko sodišče v Ljubljani za Slovenijo, znatno nazadovanje civilnih pravnih, dalje nazadovanje eksekucij in v splošnem tudi kriminalna statistika ni dosegla tako silnega razmaha kot predlanskim, vendar je treba poudariti, da so se lani silno razpasli grdi zločini proti človeškemu življenju in imetju.

Apelacijsko sodišče sestavlja vsako leto poseben sumarni izkaz o civilnih pravnih, o meničnih tožbah, eksekucijah, kazenskih zadevah, o zemljiškoknjižnih zadevah in kontradiktornih sodbah. Pri vseh štirih okrajnih sodiščih je bilo lani 17.156 teh sodniških zadev. Civilne pravde so pri teh sodiščih lani močno nazadovale, kar gre v prvi vrsti na račun, da se je pristojnost okrajnih sodišč precej razširila v pogledu vrednosti. Pri vseh štirih okrajnih sodiščih je bilo lani 2371 civilnih pravnih, dočim predlanskim 3795. Meničnih tožb je bilo lani pred okrajnimi sodišči samo 676, predlanskim 2582. Menične tožbe do zneska 12.250 Din so bile namreč z novim civilnopravnim postopkom, ki je bil uveden lani 1. aprila, odstopljene okrajnim sodiščem, pri katerih je bilo vsega 834 meničnih tožb. Skupaj je bilo lani vseh meničnih tožb 1510, predlanskim pa 2582. Pač znamenje, da so se menični posli nekoliko izboljšali.

Slovenija šteje 49 okrajnih sodišč. Pri vseh

teh sodiščih je bilo 225.180 aktov v gorenjih zadevah. Predstavljajo velikansko množico papirja, kajti mnogi akti so narasli v velike dimenzije in so tehtali po več kilogramov. Če povprečno računamo, da je vsak akt tehtal samo pol kilograma, je že to velikanska teža, namreč nad 100.000 kg, a prevoz tega papirja bi bilo torej potrebnih nad deset tovornih vagonov.

Pri okrajnih sodiščih je bilo skupno 24.024 civilnih pravnih, predlanskim 30.693. Torej znatno manj Bagatelne tožbe, ko gre za malenkostne zneske, so se pomnožile od predlanskih 1353 na 7474. Pri vseh okrajnih sodiščih je bilo 834 meničnih tožb. Eksekucij je bilo lani v Sloveniji 72.004, predlanskim pa 73.570. Tudi manj! Pri okrajnem sodišču v Mariboru je bilo 9401, v Celju 4319, v Novem mestu 1949 in v Ljubljani 11.718 izvršb. Zemljiškoknjižni vlog pri vseh okrajnih sodiščih je bilo lani 68.191, predlanskim pa 71.197. Po približni cenitvi je bilo lani na razna zemljišča vknjiženih nad 500 milijonov raznih posejil in terajev. Močno so se pomnožile realne eksekucije.

Slovenija je lani izdala samo za sodne takse v košilih 11.357.412,65 Din. V letu 1932 pa od 1. avgusta do 31. decembra celo 7.065.462 Din. Nazadovanje sodnih takse je pripisovati zlasti dejstvu, da je bila s 1. aprilom lani uvedena znižana sodna taksa tarifa, drugače bi pač Slovenija lani izdala nad 20 milijonov.

Taka je slika gospodarskega stanja Slovenije po sodni statistiki.

Katoličani in pravoslavni v Belgradu

V Belgradu je 10 pravoslavnih cerkva in 41 pravoslavnih župnij. V teh cerkvah je bilo v letu 1933 poročenih 1665 parov, krščenih pa 3023 otrok. Pravoslavnih Belgrajčanov je umrlo lani 1515. — Iz drugih ver je prestopilo v pravoslavlje v cerkvi sv. Save 47 žensk in 9 moških.

V katoliških cerkvah pa je bilo lani krščenih 743 otrok, poročenih pa 483 parov. Katoličanov je lani umrlo 410. Če odštejemo število mrtvih od števila novorojencev, dobimo, da so se belgrajski katoličani z naravnim prirastkom pomnožili za 333 duš.

Ako številk katoličanov primerjamo s številkami pravoslavnih, vidimo, da je v Belgradu nekoliko ena četrtina katoličanov in primeri s pravoslavnimi.

Z avtom v prepad

Ne cesti Svilaj—Bosanski Šamac v Bosni se je 21. t. m. zgodila huda avtomobilska nesreča, kakor poročajo iz Banjaluke. Vesela družba je hotela napraviti izlet v Šamac. Sofer pa je vozil tako naglo, da na nekem ovinku ni mogel več obvladati vozila, katero je z vseni popolniti padlo v več metrov globok prepad pod cesto.

Avto se je kajpada razbil, pod njim pa so ležali hudo ranjeni ljudje. Ker so bili vsi tako hudo poškodovani, si niso mogli pomagati, ampak so več ur ležali pod avtom. K sreči so čez nekaj ur prišli po cesti okoliški kmetje, ki so zapazili nesrečnike, jih rešili izpod avta ter jih prepeljali v bolnišnico. Ker pa so vsi brez zavesti, nihče ne ve, kako se ponesrečenci pišejo.

Očetova kletev

Iz Bosanskega Čamea poročajo tole zgodbo: Ljubomir Rakić je bil 20 let star fant, ki je rad zabajal v družbo, čeprav je oče branil. Te dni je fant zopet odšel z dvema prijateljskima, češ da se gredo s čolnom voziti po Savi. Oče je branil, in sprla sta se, ker fant ni odnehal od svojega. V jezi je oče zaklical: »Bog daj, da bi ta tvoja pot na Savo bila zadnja!«

Ljubomir se ni zmenil za očetove besede in veselo so se vozili po Savi. Naenkrat je po Savi navzgor od Belgrada priplul parnik. Fantje v čolnu so se parniku premalo izognili in začeli s čolnom v vrtnice. Čoln je zadel ob ladjo in se potopil. Fantje so se prišli za ladjo klun in na njem viseli, dokler jih ne bi rešili na ladjo. Ker pa je bilo mizro, so Ljubomiru otrpli prsti popustili, fant je padel v vodo in ladja je plula čezenj. Spodaj v vodi ga je zgrabil vijak in potisnil pod vodo. Nič več ga niso videli. Druga dva pa so rešili.

Koledar

Sreda, 24. januarja: Timotej, škof; Evgenij, mučenec.

Novi grobovi

† V Inčmestu je včeraj umrla sestra usmiljenka Ivana Milica Vuga, doma iz Gorice. Naj počiva v miru!

† V Vencju je včeraj mirno v Gospodu zaspal gospod Josip Demešič, trgovec in posestnik. Pokopali da bodo v četrtek ob pol 3 popoldne na pokopališču v Šmarinem pri Vencju v rodbinsko grobnico. Naj mu sveti večna luč! Zalujočim naše globoko sožalje!

† V Irati pri Borovljah je umrl v visoki in redki starosti 84 let ugledni in obče priljubljeni tamkajšnji posestnik in puškar ter narodni borec Jožef Ravnik, oče mariborskega odvetnika dr. Rudolfa Ravnika. Bel je predstavniki stare borbene slovenske generacije, stara, zvesta slovenska korenina. Vse svoje dni je preživel v vztrajnem delu za drage svoje in slovensko narodnost, za križ častni in svobodo zlatu. Danes v sredo pokopljejo njegove zemске ostanke. Čast in slava njegovemu spominu, zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poročila sta se v Šmarinem pri Litiji Simončič Jožef, posestnik iz Brega in Brice Alojzija, hči znane in ugledne Tinčkove družine iz Gradiških Lazov. Poročil ju je ženinov brat dr. Pavel Simončič, vikar v Kranju Obilo sreče!

Ostale vesti

— Kdo so občinski dobavitelji? Iz Kamnika pišejo: O vprašanju občinskih dobaviteljev se mnogo razpravlja v kamniškem okraju. Člen 28. zakona o občinskih določah, da ne morejo biti občinski dobavitelji občinski občine in podjetniki občinskih del. Zdaj pa je vprašanje, kdo naj se v prvi vrsti smatra za občinskega dobavitelja. V neki manjši kmečki občini je trgovec dobavitel za občinsko pisarno par svinčnikov, nekaj peres in steklenico črnila. Ko je bil izvoljen pri zadnjih volitvah za občinskega odbornika nove povečane občine, je bil kmalu nato razrešen, češ da kot občinski dobavitelj ne more biti član občinskega odbora. Zdal

vlada veliko zanimanje, kako bo rešena pritožba, ker je trgovec dobavitel pisarniške potrebščine še pred komasacijo prejšnji majhni občini. — Za občinskega dobavitelja je bil označen tudi nekdo, ki je popravil ograjo pri šolskem posloju, in drugi, ki je popravil šolske klopi. Vprašanje pa je, ali sme biti tak res označen za občinskega dobavitelja, saj šola ni občinska, pač pa je last šolske občine, ki je pravno član zase. Še v marsikaterem drugem slučaju bi bilo treba točne ugotovitve in poročila bomo, kako bodo rešena ta sporna vprašanja.

— Rok za izmenjavo starih romunskih bankovcev po 1000 lejev pri Romunski narodni banki je podaljšan od 31. januarja 1934 do 1. marca 1934. Zamenjava se vrši pri blagajnah centralne uprave Romunske narodne banke v Bukaresti.

— Železniška nesreča pri Brodu. Na železniški progi pri Brodu so našli vsega travega moža, ki ga je zgrabila lokomotiva in ga hudo poškodovala. Takoj so ga prepeljali v banovinsko bolnišnico. Ker je še vedno v globoki nezavesti, niso mogli ugotoviti, kako se ponesrečenec piše. Zdravniki nimajo dosti upanja, da bi ostal pri življenju.

— Živčno in duševno bolnih povzroči zelo mila, naravna »Franz-Josef« greščica, dobro prebavo, čisto glavo in mirno spanje. Po izkušnjah slovitih zdravnikov za živčne bolezni je najtopleje priporočati rabo »Franz-Josef« vode tudi pri težkih obolenjih možganov in hrbtne mozga.

— Ponesrečen rudar. V zagrebško bolnišnico so pripeljali rudarja Jurija Piskača, starega 32 let. Piskač je delal v rudniku Beletincu. Naenkrat se je zrušila stena in pokopala pod seboj ubogega rudarja. Ko so ga tovariši izlekli, je zdravnik ugotovil, da ima zlomljeno hrbtenico in da je dobil hujšo notranjo poškodbo.

— Bežal pred revolverjem na zamašek. V Osijeku se je blizu Drave pripetil neverjeten slučaj. Dva dečka sta šla proti 18-letnemu delavcu Eberhadtu in ko sta se mu približala na korak, sta kakor na povelje izlekla vsak svoj revolver, ga naperila proti delavcu in zakrčala: »Stoj! Daj denar, ali te na mestu ubijeva!« Delavec se je res prestrašil, ker ni videl, kakšna revolverja imata, ter je začel bežati. Med potjo je srečal stražnika in mu povedal, kaj se mu je pripetilo. Stražnik je hitel za dečkoma, ju našel pri Dravi ter ju odvedel na policijo. Dečka sta izjavila, da sta to storila pod vtisom filmov, ki sta jih gledala v kinu. Seveda bosta dečka prešla zaslužen kazni, čeprav sta imela revolverja na zamašek.

— Pri boleznih srca in poopneju žil nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigura »Franz-Josef« greščica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora.

Pluj

Pred ptujskim okrajnim sodiščem se je zagovarjal sofer Jurij Schadt iz Belovarja, ker je dne 5. oktobra lanskega leta smrtno nevarno poškodoval posestnika Martina Kokola iz Iljadca na ta način, da ga je s tovornim avtom podrl na tla. Preiskava je dognala, da je Schadt vozil v trenutku karambola z veliko brzino in se poškodovani Kokol ni mogel pravočasno izogniti. Schadt je bil obsojen na 2 meseca zapore pogojno na 2 leti.

Skala zasula hišo. Odlomila se je izpod ptujskega gradu ogromna skala in z njo velikanska množina zemlje, ki je zasula in polomila gospodarsko poslopje in klet, last sodnega oficijala g. Pinterja. Skala se je ustavila tik hiše, tako da je ostala hiša nepoškodovana. Srečnemu slučaju je pripisati, da so bili domači v usodnem trenutku v stanovanju in so si na ta način rešili življenje. Povzročena škoda še ni precejena, a je precejšnja, ker so uničeni vsi poljski pridejki in živila ter je podrt in zasuto gospodarsko poslopje. Vzrok nesreče bo dognala šele v to določena komisija, ki ima tudi nalogo, da izda smernice, na kak način preprečiti nadaljnji obstoječo nevarnost. Ogrožene so namreč tudi vse ostale kosednje hiše, ki stoje pod gradom.

Vlomljeno je bilo v zaklenjeno delavnico mizarskega mojstra Jožefa Vesenjaka v Goricki. Vlomilci so odnesli vse mizarsko orodje in druge stvari, tako da ima Vesenjak občutno škodo čez 1000 Din.

Jugoslovanska knjigarna

Pevska šola. Spisal prof. M. Bajuk. Vsem glasbenim šolam in zavodom, kakor tudi učiteljem petja sporočamo, da smo cenovno prof. M. Bajukove Pevske šole znižali na 30 Din, na kar še posebno opozarjamo. Ta pevska šola je priznana najboljša in najobširnejša, kar jih imamo v slovenskem jeziku. Izborno bo služila tako samouku, kakor onemu, ki se hoče temeljito posvetiti študiju petja.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 24. januarja: 12.15 Nekaj okroglih za vselej ljudi (plošče) 12.45 Poročila 13.00 Čas, ruske balade v reproducirani glasbi 18.00 Komorna glasba, izvaja radio kvintet 18.30 Radio orkester 19.00 O narodni vzgoji (dr. Stanko Gogala) 19.30 Literarna ura: »Kmetec pri Buninu« (dr. Preobražnik) 20.00 Preno iz ljubljanske opere. V odmoru čas in poročila.

Četrtek, 25. jan.: 12.15 Reproduc. koncert Ade Sari. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, češka lahka glasba na ploščah. 18.00 Predavanje za kmet. gospodinjice (Humeč Stefanija). 18.30 Srbohrvaščina (dr. Rupil). 19.00 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 19.30 Plošče po željah. 20.00 Preno iz Belgrada: Koncert. 22.00 Čas, poročila, Radiojazz.

Drugi programi:

Četrtek, 25. jan.: Belgrad: 16.00 Koncert učencev osn. šole. 20.00 Koncert skladb belgrajskih skladateljev. 21.00 Koncert zbora semenišča v Sremskih Karlovcih. — Dunaj: 12.00 Radio orkester. 17.15 Koncert solistov. 19.00 Narodne pesmi. 20.20 Moderna angleška glasba. 22.15 Radio simf. orkester. — Berlin: 19.00 Orkestralni koncert. 21.00 Beethovnova glasba. 23.00 Beethovnova glasba. — Budimpešta: 12.05 Samospevi. 13.30 Koncert pihalnega orkestra. 19.50 Sonata za klavir in čelo. 22.30 Koncert opernega orkestra. — Milan: 21.00 Preno iz opere. — Praga: 11.05 Orkestralni koncert. 16.00 Koncert vojaške godbe. 17.25 Vokalni koncert. 22.45 Dalibor, opera, Smetana. — Rim: 17.00 Orkestralni in vokalni koncert. 21.00 Preno opere. — Varšava: 17.35 Koncert varšavske filharmonije. 20.00 Maša (orgle, orkester, zbor in solisti). 20.35 Poljudni koncert.

Ljudje, ki kašljajo

lahko preneso bolezenske klice na svoje bližnje, zlasti na otroke. Kašelj in bronhialni katar so pogostoma začetek nevarnih bolezni, katerih se lahko obvarujete, če vzamete KRESIVAL.

Kresival ozdravi kašelj v kratkem času

KRESIVAL bistveno cenejši. Sedaj samo Din. 32.— po steklenici.

Naznanila

Liubljana

1 Kino Kodeljevo: Drevi ob 8 bo pel Jan Klepura v filmu: »Zbogom ljubezen!« Cene znižane.

1 Križarske vojske so gotovo eno najbolj znamenitih poglavij krštan, zgodovine. Prav umestno je, da nam razgrne potek teh križarskih pohodov za osvoboditev Jeruzalema na predavanju, ki ga priredi Leonova družba drevi ob 8 v verandni dvorani hotela Union naš odličen predavatelj prof. dr. Karl Capuder. Predavanje je opremljeno s sklopčnimi slikami.

1 15-letnico vselitve slovenske drame v lastno hišo v Gradišču proslavi »Udruženje gled. igralcev« v soboto, 17. febr. t. l. s slavnostno predstavo.

1 O mikrokozmu. Dne 25. jan. ob 20 bo v dvorani Delavske zbornice peto poljudno znanstveno predavanje Prirodnoznanstvene sekcije Muz. društva za Slovenijo. — Gospod prof. dr. L. Cermelj bo ob številnih sklopčnicah slikah govoril o mikrokozmu.

1 J. javna produkcija drž. konservatorija v Ljubljani. Ravnateljstvo drž. konservatorija v Ljubljani priredi s svojimi gojenci v petek 26. t. m. ob 18 javno produkcijo ter vabi starše in sorodnike gojencev ter prijatelje glasbe, da posetijo to produkcijo. Vstop prost proti nakupu programa ki stane 2 Din in se dobi v predprodaji v Matični knjigarni. Produkcija se vrši v Filharmonični dvorani.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek, 26. januarja ob 18 v predavalnici bolnišnice za ženske bolezni znanstveni sestanek s sledečim sporedom: 1. Prof. dr. A. Zalokar: Cistične tvorbe maternice; 2. Dr. Lavrič: Defekti kosti pri novorojenčkih; 3. Dr. Trampuž: Klinični pomen prezgodnjega razkopa mehurja. — Vsi gg. zdravniki vabljeni.

1 Društvo izložbenih aranžerjev Dravske banovine v Ljubljani sklicuje za nedeljo dopoldne ob 9 v Trgovskem domu svoj redni glavni občni zbor.

1 Nožno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6 in mr. Băkarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Maribor

m Bismark in podonavski problem. Oporzajamo na zanimivi predavanji našega slovitega zgodovinarja dr. Ljudevita Hauptmanna, univ. prof. iz Zagreba, ki ju bo imel kot uvod v večji politično-socialni cikel. Jutri v četrtek predava o Bismarku in pruskem duhu, v petek 26. t. m. pa o podonavskih problemih.

m Duhovniški sestanek. Jutri v četrtek ob pol 16 v frančiškanskem samostanu sestanek duhovnikov in katechetov. Najprej bo meditacija, nato pa občni zbor Katehetskega društva. Odbor vabi, da se posebej gg. kateheti sestanka gotovo udeležijo.

m Magdaleni imajo jutri v četrtek zvečer sestanek na odru.

Celje

c Seja Vencenijeve konference bo drevi ob 8 v Domu.

c Občni zbori: danes v spodnjih prostorih Narodnega doma občni zbor Savinjske podružnice SPD, jutri v četrtek ob 8 zvečer v mestni posvetovalnici na magistratu redni letni občni zbor Krajevne protituberkulozne lige, v petek ob 8 zvečer v mali dvorani Celjskega doma občni zbor Jadranske Straže. Pri tem občnem zboru bo tudi predaval g. V. Pirnat o pomenu, vrednosti in potrebi Jadranske Straže.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Sreda, 24. januarja: »Kulturna prireditelj v Črni mlaki«. Red B.

Četrtek, 25. januarja: »Karijera kanclista Vincika«. Premijera. Red Četrtek.

Petek, 26. januarja: Zaprt.

Opera

Začetek ob 20.

Sreda, 24. januarja: »Nižava«. Red Sreda.

Četrtek, 25. januarja: »Tičar«. Red C.

Petek, 26. januarja: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 24. januarja: Zaprt.

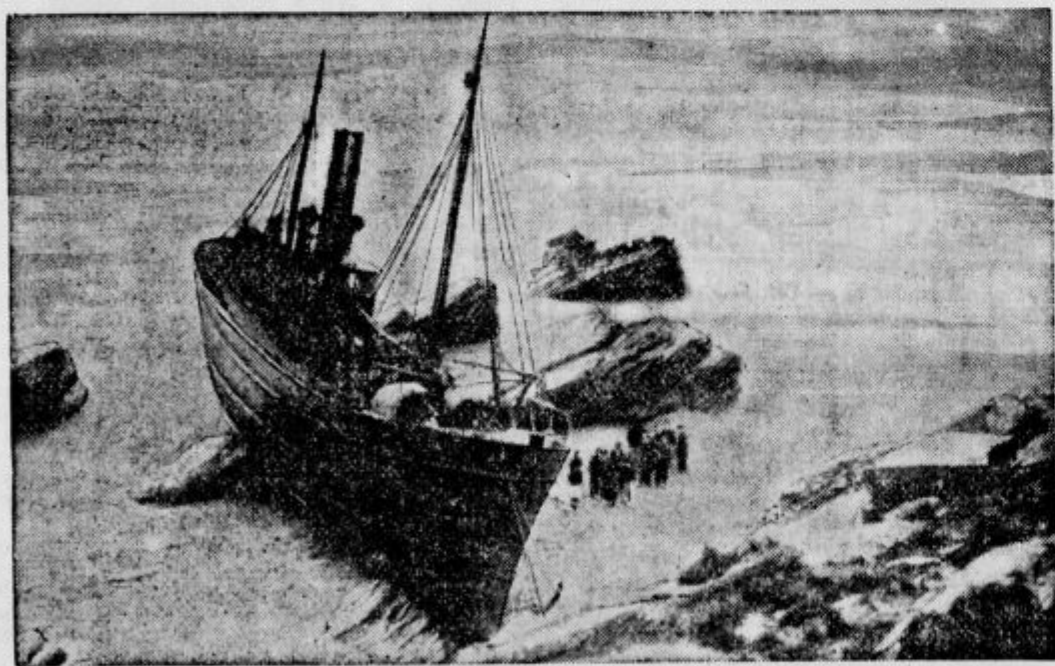
Ne veš ne ure ne dneva...

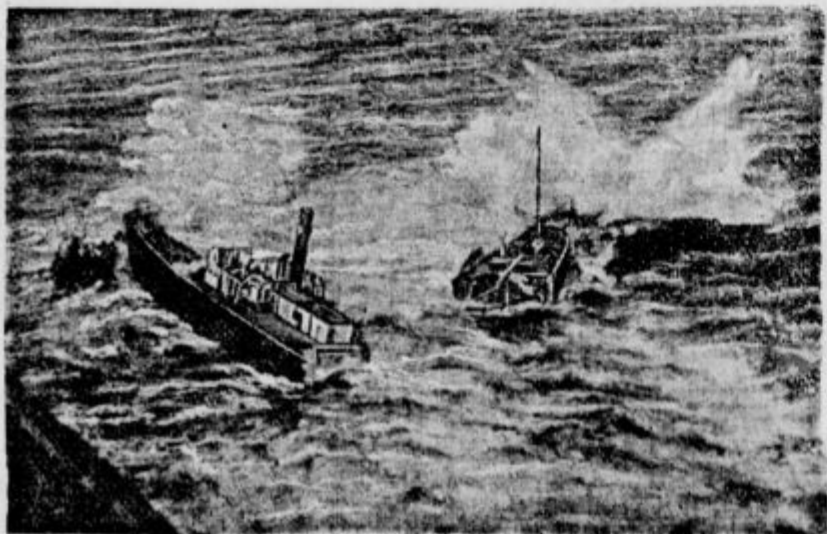
V pristanišču Hull na Angleskem se je iz neznanega vzroka zrušilo šestnadstropno skladišče. Pokopalo je 30 oseb, od teh je bilo devet ubitih

V Waldbreidbachu pri Neuwiedu je zgorela bolnišnica, ki jo vodijo usmiljeni bratje. Na pomoč so prišli ognjegasci iz vse okolice, toda tudi bratje so pridno gasili

Angleški parnik je zašel na čeri pri Cornwallu. Čeprav je ustje kanala razsvetljeno s številnimi svetilniki, se v megli in posebno pozimi dogajajo stalno nesreče. Ladja, ki enkrat zaide na čeri, je izgubljena. Vihar jo popolnoma razbije in posadka mora mirno gledati, kako se morje igra z ladjo, če si je seveda prej rešila življenje

Ob španski obali je divjal te dni hud vihar. Bilo je več nesreč na morju. Na sliki vidimo norveški parnik »Hermes«, ki ga je vihar v bližini mesta Bilbao zagnal na čeri. Ladja se je razbila na dvoje. Posadka si je rešila življenje s plavanjem

Drugi Anglež, ki verjame čudodelcem Človeka umorijo na daljavo, kadar je že mrtev na vzhodu

Ernest Wallis Budge, čigar izjave o vzroku smrti raziskovalcev Tutankhamovega groba smo nedavno priobčili, je star raziskovalec starin; predvsem se je bavil z raziskovanjem Egipta in v najkrajšem času bo priobčil svoje delo o tajnih silah, s katerimi so prebivalci vzhoda neprestano v stiku. Ernest Wallis Budge, ki je star že 76 let in je 26 let svojega dragocenega življenja posvetil raziskovanju vzhoda, bo v svoji knjigi podal spise o »čudežnem« občevarstvu vzhodnih vedeževalcev z onostranskimi tajnimi silami. Angleški učenjak ne bo izdal svoje knjige javno, temveč v roke jo bo prejel natančno samo 27 ljudi. Bržkone se E. Wallis Budge boji, da bi ga zadel ista usoda, kakor nekega angleškega psihologa in zdravnika, ko je priobčil knjigo o delovanju tajnih sil na vzhodu in se je s tem med angleško javnostjo tako osmešil, da je moral opustiti delo na londonski kliniki.

E. Wallis Budge pravi sam, da ga ni v trenutku, ko se je lotil raziskovanj na vzhodu, navdajal nikak skepticizem, temveč da se je tega dela lotil brez »predsodkov«. Prost torej, brez evropskih predsodkov, je lahko prišel v stik z vzhodnimi čudodelci in tako zvedel stvari, ki jih pred njim še noben Evropejec ni slišal. Angleški učenjak si je pomagal tudi s proučevanjem napisov na hodnikih piramid in kraljevih grobov. Ključ do vseh teh skrivnosti mu je dal v roke napis na kameniti tablici, ki ga je odkril na ekspediciji v Mezopotamiji.

Cujte o skrivnostih, ki jih našteva E. Wallis Budge v dokaz za svoje trditve. Ne pozabite pa, da Budge sam priznava, da se je lotil svojega dela brez skepticizma in predsodkov, torej navdan z lahkovernostjo. Budge se je seznanil z Afrikancem in tudi z nekim Indijcem, ki sta lahko nenadoma izginila v zraku. Po njegovem mnenju ni šlo nikakor za sugestijo, kajti sam je stopil na prostor čudodelca. Ko je ta izginil in ko se je čudodelec zopet pojavil na tistem mestu, ga je s silo odstranil, da je lahko stopil na svoj prejšnji prostor. Neki drugi Egipčan mu je pričaral na razdaljo 20 metrov slugo, ki je tedaj bival 20 milj daleč od njega. Budge je lahko z njim govoril, dal mu je tudi razna naročila, ki jih je sluga v resnici izvedel. Pozneje mu je sluga pripovedoval, da je v tistem času, ko se je znašel »čudežno« pri njem, nenadoma zaspal. Spominjal se je natančno razgovora s svojim gospodarjem.

Ko je Budge potoval s karavano ob Nilu, je vodja karavane nenadoma obstal in dejal, da ne gre naprej, ker se nekje za gorami bije boj med dvema plemenoma, ki bi lahko bil usoden tudi za karavano. Ko ga je Budge vprašal, odkod to ve, je vodja karavane napravil iz ilovice 20 vojakov, vtaknil v vsa-

kega vzmet in nenadoma so se pričeli vojaki boriti med seboj, kakor da bi res živeli. Vzmeti so očitno dobro delovali in poginjali vojake v medsebojno klanje. »Domačemu plemenu gre slabo,« je izjavil vodja karavane; šele jutri bomo nadaljevali pot, ker sicer lahko pridemo v smrtno nevarnost. Drugega dne je karavana nadaljevala pot in res je prišla v področje vas. Na levo in desno so ležali starejši možje in ženske z razbitimi lobanjami in nekaj milj dalje so dohiteli zmagovalca, ki je peljal s seboj mlade ljudi od premaganega plemena. Na svojo zmago je bil tako ponosen, da je daroval karavani toliko datljev, kolikor jih mora nesti 500 kamel...

Toda Budgeju so čudodelci znali še bolj pomagati in ob neki priliki so ga celo rešili smrtne nevarnosti. Budge je imel slugo Abdula, ki mu je pomagal pri odkrivanju kraljevih grobov in spravljaju mumij. Vedno je slutil, da mu Abdul ni zvest. Ko je Abdul nekoč dvignil pokrov dragocenega sarkofaga, se je nenadoma zgrudil mrtev na tla. Budge je že hotel zapustiti votlino, toda neka tajna sila je potegnila njegovo roko v rakev. V svoje veliko začudenje ni Budge v njej našel mumije, temveč krasen smaragd, zavrt kakor mumija. Nekaj dni nato je učenjak obiskal enega izmed svojih znanih čudodelnikov. Pripovedoval mu je o dogodku z Abdulom. Tedaj je čudodelnik vzkliknil: »Jaz sam sem ga ubil. Ko je tvoj sluga ugledal dragocen smaragd, se mu je porodila misel, da bi te ubil, da bi se potem lahko polastil dragocenega zaklada. Jaz sem ta prizor opazoval iz daljave in sem slugo umoril, da bi tebi rešil življenje.«

Budge je imel z mumijami srečo. Pustile so ga pri življenju. Zakaj? Sam pravi, da je z njimi lepo ravnal, zato ni postal žrtev njihove kletve. Zanj so bile mumije dragocene starine, s katerimi je ravnal nadvse previdno predvsem radi tega, ker je vedel za tajne sile, ki prežijo nad ljudmi, ki se dotikajo grobov. Kadar je mumije pošiljal na Anglesko, jih je skrbno zavlil in položil v dragocene rakeve. Vedno je gledal na to, da so bile obveze suhe, ker bi sicer privabljele mušice. Ali ni učenjak Budge mislil pri tem bolj na higijeno, kakor na tajne sile?

Se iz drugih izjav, ki jih je raziskovalec dal radovednim časnikařem, sklepa angleška javnost, da Budge skoraj verjame na svet duhov, kakor tudi v tajne magične sile, ki jih imajo v oblasti čudodelniki na vzhodu. Po njegovem mnenju niso Evropejci sposobni, da bi spoznali razne poslanice od onkraj sveta, medtem ko priprosti narodi na vzhodu v svojem vsakdanjem življenju ne delajo nikake razlike med zemeljskim in nadnaravnim življenjem.

Fr. Eriavec o „morski kači“

Ker je pisal »Slovenec« v zadnjem času že večkrat o »morski kači« ozir. o povodnem »zmaju«, posebno še tudi v včerajšnji številki z dne 21. jan., sem se spomnil, da je pisal o tej morski pošasti že Fr. Eriavec v svojih knjigah: »Domače in tuje živali v podobah«, ki jih je izdajala Mohorjeva družba več let. Leta 1873 je izšel V. zvezek: Golazen. V tem je popisal obširno kačo in je priobčil na koncu svojega zanimivega spisa o različnih kačah na str. 119 še dodatek »o velikanski morski kači«, o kateri piše od str. 119—121 tole:

Morebiti eden ali drugi mojih bralcev pričakuje in želi kaj natančnejšega zvedeti o velikanski morski kači, ki že kakih dve sto let zdaj pa zdaj straši po časnikiřih. Mnogo se je o tej stvari že pisalo, še več pregovarjalo, a vendar stvar še danes ni do zadnjega dognana. Nemogoče ravno ni, da ne bi v morju živel kak velika žival kače podobne, četudi je to iz mnogih vzrokov prav malo verjetno. Toliko je vsaj gotovo, da se dozdaj še nobenemu ni posrečilo to pošastno grdobno vjeti. Pred kakimi desetimi leti je pač počil glas, da so valovi pri Bermudskih otokih v Ameriki eno vrgli na pesek in da imamo kmalu pričakovati natančnega opisa — ali pozneje je spet vse potihnilo. Bržčas je tudi ta vest bila ena onih debelih laži, za katere so posebno v Ameriki rodovitna tla. Videvali so jo dozdaj največ v severnem atlantskem morju na amerikanskem, pa tudi na evropskem obrežju, sosebno na Norveškem. Mornarji, seveda, se rote z dušo in telesom, da res ta pošast prebiva v morju, ali znano je pa tudi, da mornarjem ni posebno mnogo verjeti, kajti so navadno polni vraž in babjeverja in obdarjeni s preživo domišljijo, ki jim da dostikrat več videti, nego je res. Mogoče je, da je eden ali drugi videl več zaporedoma plavajočih pliskavic (delfinov), ali velikega morskega soma, ali glavača, ali pa še celo progo odtrgane morske haluge (neke velikanske rasiline), in je potem iz tega naredil s pomočjo prežive domišljive velikansko pošastno kačo. Ali z druge strani se pa tudi ne da tajiti, da so nekatera poročila tako jasna in odločna, da skoro ni misliti na kako zmoto ali sleparijo.

Vsi, ki so morsko kačo videli, pravijo, da je 100 do 150 — nekateri tudi 600 — čevljev dolga in primerno debela žival kače podobne, da je sive ali rujave kože, dolge in ozke, z grivo obraščene glave in rdečih oči.

Prvi omenja to kačo škof Pantoppidan v svojem opisu Norveške dežele in za njim Nikola Gramius (1656). Pozneje se je večkrat prikazala tu in tam. Najbolj jo opiše kapitan Jožef Woodward, ki je 12. maja 1818 razglasil sledeče, od dveh prič pred sodnijo potrjeno poročilo:

S topom so zamaš streljali nanjo!

Jaz podpisani Jožef Woodward, kapitan na ladiji Adamant, sem zadnjo nedeljo ob dveh popoldne kakih 10 morskih milj od brega na potu iz Penobscota v Hingham videl nekaj na vodi, ki je bilo videti kakor velik čoln. Misleč, da je kos razbite ladje, vozil sem proti njemu. Ko sem bil še nekoliko sežnjev od njega, zavzajem se jaz in moji ljudje vidič pred seboj strašansko kačo. Ko pridem še bližje, se zvije in potem precej razvije in umakne nekoliko nazaj, pa kakih 60 čevljev od ladje se zopet ustavi. Nabijem top z eno debelo in z mnogimi drobnimi kroglicami in ustrelim na grdobno. Jaz in moji ljudje smo dobro čuli, kako so zaro-

potale kroglice po njenem životu, pa so se odbile nazaj, kakor od kake stene. Kača strese z glavo in repom in gre z odprtim žrelom proti nam. Dam zopet nabiti top in ga pomerim kači na grlo, ali v tem pride že tako blizu, da pred njo vsi strahu pobegnemo. Bila je pri ladiji in ko bi je ne bil obrnil, prišla bi bila gotovo na krov. Zdaj se potopi, pa takoj pride z glavo izpod ladje, rep pa je imela še na drugi strani, kakor bi bila hotela nas vzdigniti in prevrtniti, vendar se ladja ni stresla. Ostala je 5 ur pri nas, kmalu pred nami, kmalu za nami. Ko nas je prvi strah minul, mogli smo jo natanko opazovati. Cenil sem jo na 130 čevljev dolgoti, glava meri 12—14 čevljev, okoli vrata 6 čevljev. Crnikasta je in grozna videti. Giblje se jako lahko in neznano hitro.

Pozneje so jo mornarji še večkrat videvali ali vsaj zdelo se jim je, da jo vidijo. Vsi opisi se več ali manj vjemajo z Woodwardovim. I. S.

Kocko so poznali že pred pet tisoč leti

Kocka je gotovo najstarejša igra človeštva, saj je dokazano, da so jo poznali že leta 2750 pr. Kr. rojstvom. Francoski arheologi so odkrili kocko, ki so jo rabili v tem času v Mezopotamiji. Kocka je iz pečene ilovice in ima isto obliko, kakor današnje kocke. Ima tudi prav toliko točk. Vendar vsota točk na nasprotnih si straneh ne znaša sedem. Na mezopotamski kocki stoji 5 točk nasproti 4 in 2 nasproti 3.

Ob škotski obali je divjal strašen vihar. Morje je popolnoma poplavalilo neki svetilnik, v katerem so bili trije čuvaji. Šele čez nekaj dni, ko je vihar podel, so lahko pripeljali čuvajem hrano. Naša slika je bila posneta z letala in kaže, kako se parnik približuje svetilniku, da bi prinesel pomoč. Spustil je rešilni čoln

Gospodarstvo

K trgovinski pogodbi z Bolgarijo

Zunanja trgovina Bolgarije je že več let aktivna. Vendar ta aktivnost ni toliko posledica povečanega izvoza blaga kot omejevanja uvoza. Politika narodne banke Bolgarije, ki gre za omejitvijo uvoza, prizadeva bolgarsko industrijo mnogo težav, ker je tudi v pogledu uvoza sirovin bolgarska industrija vezana na tujino. V tej zvezi stoji finančna zaščita, devizne omejitve in drugo, kar je slučaj tudi v mnogih drugih državah. Sistem privatnih kompenzacij, ki ga je uvedla bolgarska narodna banka, je znatno omilil trdote finančno-zasčitnih ukrepov vlade.

Po uradnih podatkih se je bolgarska trgovinska bilanca gibala v prvih 11 mesecih 1933 kot sledi:

	Uvoz 11 mes. 1933	Izvoz 11 mes. 1933
Nemčija	772.000.000 L	921.000.000 L
Avstrija	122.000.000 L	722.000.000 L
Belgija	55.000.000 L	210.000.000 L
Švica	136.000.000 L	141.000.000 L
Egipt	6.000.000 L	63.000.000 L
Českoslov.	96.000.000 L	93.000.000 L

V prvih 11 mesecih preteklega leta je bila bolgarska trg. bilanca za 581 milijonov levov aktivna. (Podatki za Belgijo in Nemčijo niso točni, ker je mnogo blaga izvoženega skozi Belgijo dalje v Nemčijo.)

Trgovinski odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo so po vojni skoro popolnoma prenehali. Bolgarski uvoz v Jugoslavijo je, ako velikih evropskih držav sploh ne vpoštevamo, dvanajstkrat manjši od uvoza iz Brazilije, sedemkrat manjši od uvoza iz angleške Indije, petkrat manjši od uvoza iz Argentine in južnoafriške unije, štirikrat manjši od uvoza iz Grčije, manjši od uvoza iz Ceylona, Kolumbije itd.

Istotako je naš izvoz v Bolgarijo (ako večjih evropskih držav ne upoštevamo) manjši od našega izvoza v Albanijo, Alžir, Grčijo, Egipt, angl. Indijo, Kanarska otočja, Malto, franc. Maroko, Sirijo itd. Od vseh teh nam stoji Bolgarija bolj oddaljena in vendar je naša sosedja.

V letu 1931. je dala Jugoslavija bolgar. uvoza 1,32%, v letu 1932. le še 0,35%, dočim je padla lanskemu letu na 0,32%. V bolgar. izvozu je bila Jugoslavija udeležena (kot uvoznica) v letu 1931. z 0,48%, v letu 1932. z 0,11%, dočim je lani padel ta delež na 0,06%!

Jugoslavija izvažja v Bolgarijo: otrobe, email, blago, konje, kalcijev karbid, razna olja, žvepleno kislino itd. Bolgarija pa izvažja k nam: sladkorno peso, razna semena, ekstrakte za strojenje kože itd.

Ako primerjamo količino in vrste uvoženih predmetov v zadnjih treh letih iz raznih daljnih in nam tujih držav (n. pr. kože, sveže cvetje, razna olja

itd.), potem vidimo, da bi mogli vse te predmete, za katere plačujemo tujim neprijateljskim državam letno okoli 60 milijonov dinarjev, nabaviti v sosedni državi. Prav tak slučaj opazimo pri naši sosedji v pogledu: poljedelskega orodja, poljedelskih strojev, elektrotehnične materije, polihista itd., za kar izdaja naša sosedja preko 200 milijonov levov letno.

Nazadnje se nam zdi potrebno omeniti še važno dejstvo, da je prav tako kot mnoge balkanske države tudi Bolgarija pod vplivom — tujega kapitala. V letu 1929. je bilo v 104 raznih bolg. gosp. podjetjih (delniških) investirano za 2.125.671.000 levov tujega kapitala. Koncem leta 1932. pa se je dvignila ta številka v 120 podjetjih na 2.284.721.000 levov tujega kapitala.

Glede bodočega intenzivnejšega gospodarskega sodelovanja bi bil po mišljenju znanega narodnega gospodarja dr. I. Belina (»Politika« 20. dec. 1933) optimizem neumestn(?) ker je ekonomska struktura obeh držav preveč različna. Kajti obe agrarni državi imata viške v agrarnih proizvodih in je po mnenju dr. Belina plasiranje naših žit (ki zadeva povsodi na konkurenco) v Bolgariji nemogoče in obratno je tudi nemogoče plasiranje bolgarske živine pri nas.

Kar se tiče izmenjave industrijskih proizvodov, je dr. Belin mnenja, da na tem področju tudi nimamo pričakovati uspehov, ker gleda vsaka država danes na osamosvojitve. Pač pa vidi dr. Belin kooperacijo med Jugoslavijo in Bolgarijo v intenziviranju medsebojnih gospodarskih odnosov na prometnem področju: v regulaciji rečnega prometa (Donave) in v ožji kooperaciji plovnih parkov, s čemur bi balkanske države zlomile dominanten položaj rečne plovbe nebalgarskih držav, ki danes obvladajo cel rečni tranzit in 50% vsega uvoza in izvoza v Jugoslavijo in v Bolgarijo.

Za ustvaritev intenzivnejših stikov v Bolgarijo je po mišljenju dr. Belina potreben tudi kapital in ta primanjkuje vsem balkanskim državam. Tuj kapital, ki prevladuje na Balkanu, in dolgovi v inozemstvu povzročajo gospodarsko odvisnost in naši cilji gredo predvsem za tem, da se ubranimo pred politično odvisnostjo, ki sledi gospodarski. Tako dr. Belin.

Mi smo pa mišljenja, da pri sklepanju gospodarske pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarijo ne morejo in ne smejo igrati gospodarski momenti najvažnejše vloge. Mnogo važnejša so pri tem dejstva odstranitve zaprek, ki že dolga leta ločijo obe državi med seboj!

I gospodarsko zblizanje in trgovinska pogodba, gledana samo s tega in edino merodajnega stališča, more v zvezi z ostalimi kulturnimi in političnim prizadevanjem pripomoči do tega, da pridemo čim prej do toliko zaželenega cilja!

Dražba kož divjačine

22. in 23. januarja 1934.

Zgodaj zapadli sneg in prilično ostra zima je ugodno vplivala na kvaliteto našega krzna, ki je bila boljše od one lanskega in predlanskega leta. Sejem je bil srednjedobro založen. Povpraševanja je bilo v splošnem dovolj, zlasti za dobro blago. Za slabo blago ni nikakega zanimanja, medtem ko so bili izredno lepi komadi prodani za cene, ki niso presegale one inozemskih tržišč. V prosti prodaji dosežene cene so nižje od cen, ki so bile dosežene na dražbi. — Po provencijci se je iztržilo 65% krzna iz Dravske banovine, ostanek pa iz vseh krajev naše države.

Število kupcev je bilo znatno. Došli so iz naše države, pa tudi iz Avstrije, Madjarske, Italije, Českoslovaške, Nemčije in Francije. Mnogo blaga so kupili tudi trgovci iz Belgrade. Kupci so se zanimali predvsem za kune zlatice in belice, dihurje, jazbeca, ververice, nekoliko manj za lisice.

Na dražbi so bile dosežene sledeče cene, ki veljajo seveda za prvovrstno (1a) blago: Lisice gorske 195—250 Din; lisice gorske, izredni komadi do 330 Din; lisice poljske 170—205 Din; kune zlatice 600—700 Din; kune zlatice, izredni komadi 820 Din; kune belice 500—580 Din; dihurji 95—125 Din; ververice 7 Din; ververice poletne 1,20 Din; divlje mačke 64 Din; divji zajci zimski 5,20 Din; divji zajci jesenski 1 Din; jazbeci 60 Din; vidre 525 Din; jeleni 16 Din za 1 kg.

Malo je bilo domačih mačk, domačih zajcev, srn, podlasic, polhov, volkov, medvedov in mrjascev. Zato pride to krzno z onim prepozno in novodošlim na dražbo dne 5. marca 1934.

Produkcija premoga v Sloveniji

Kakor običajno radi sezonskih razlogov zmanjšuje slovenska produkcija premoga v novembru 1. 1933 velik dvig. Znašala je 113.148 ton, v primeri s 104.844 tonami v oktobru lani in 121.744 tonami v novembru leta 1932.

Najbolj se je v novembru povečala prodaja železnicam in sicer od 42.759 ton v novembru leta 1932 na 51.317 ton v novembru lani. Tudi v primeri z oktobrom letos je oddaja (premoaga) železnicam narasla, saj je v oktobru znašala samo 43 tisoč 639 ton.

Nadalje je znašal v novembru letos odjem (v oklepajih podatki za november leta 1932):

brodarstvu 2.965 ton, industriji 48.953 (53.532), od tega v dravski banovini 29.100 (29.734) ton, nadalje za hišno porabo 12.590 (12.259), ostalim strankam pa 5956 (5296) ton, izvozili pa so premoagovniki 979 (1235) ton, tako da je znašala skupna oddaja 122.707 ton v primeri s 115.497 tonami v oktobru 1933 in 119.001 tona v novembru leta 1932.

Poleg tega je znašala poraba za deputate 3020, za ostale svrhe 4931 ton (lanska poraba), odpisalo pa se je od zalog 593 ton.

Zaradi tega so se zaloge v novembru občutno zmanjšale in sicer od 123.414 ton v začetku meseca na 105.312 ton konec meseca. Leta 1932 je znašal padec zalog v novembru samo od 130.241 na 124.309 ton. Tako nizki zalog že dolgo časa ni bilo.

Število zaposlenega uslužbenstva je znašalo: uradniki 214 (v oktobru 213), paznikov 193 (v okt. 191), število delavstva pa 5819 (v oktobru 5796, v novembru leta 1932 pa 6499). Število šiftoev je naraslo od oktobra na november leta 1932 od 129.340 na 136.924 in ravnotako medse delavstva od 5 mil. 918.000 Din na 6.306.000 Din. Seveda je v primeri z novembrom leta 1932 število delavstva padlo, ravnotako tudi število šiftoev ter zaslužek delavstva.

★

Švicarski vzorčni velesejem v Bazlu 1934. Z največjo vnmno pripravlja Švicarski vzorčni velesejem v Bazlu letošnji skupno propagandno akcijo švicarskih gospodarskih ustanov. Ta osrednji pregled vzorcev švicarske industrije in obrti se prireja od

7. aprila do 17. aprila. — Vedno večji pomen dobivajo tudi specialni, v sodelovanju z odgovarjajočimi strokovnimi organizacijami prirejeni sejmi. Tako bodo letos tele razstave poleg drugih: ur, stavbarstva, polihista, orodja in strojev, pisarniških potrebščin in skupina »Propaganda za promet tujcev«.

— Natančnejša pojasnila o znanih voznih cenah itd., kakor tudi izkaznice se dobe pri »Putniku« in »Wagons Lits« ter pri švic. konzulatu v Zagrebu, Draskovičeva 30.

Izložba kunc, perutnine in ptičev-pevcev v Sarajevu. Društvo za pospeševanje reje kunc, perutnine in golobov v Sarajevu kot podružnica kmetijskega društva za drinsko banovino priredi od 18. do 21. februarja t. l. razstavo perutnine, kunc, golobov in ptičev-pevk. Zadnji rok za pripravo je do 5. februarja t. l.

Dohodki francoskih železnic so lani znašali 11.367,7 milij. fr. fr., l. 1932. pa 12.070,4 milij., so se torej zmanjšali za 5,9%. Padec dohodkov se nadaljuje tudi v tekočem letu.

Izvoz zaklanih gosi v Avstrijo je ustavljen, češ da je — po avstrijskih računih — kontingent izčrpan, kar pa pa našem mnenju ne drži.

Borza

Dne 23. januarja 1934.

Denar

Danes so ostali neizpremenjeni tečaji Curiha in Prage, narasli so Bruselj, Pariz in Trst, dočim so ostale devize popustile.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 9,15, na zagrebški po 9,09 in belgrajski po 9,06 in 9,05. — Grški boni so notirali v Zagrebu 38 bl., v Belgradu 35,25—36,50.

Ljubljana. Amsterdam 2301,24—2312,60, Berlin 1355,14—1365,94, Bruselj 796,91—800,85, Curih 1108,35—1113,85, London 178,53—180,13, New York 3541,61—3569,87, Pariz 224,54—225,66, Praga 169,79—170,65, Trst 300,01—302,41.

Promet na zagrebški borzi 50,076 Din.

Curih. Pariz 20,255, London 16,15, New York 322,50, Bruselj 71,925, Milan 27,10, Madrid 42,70, Amsterdam 207,65, Berlin 122,35, Dunaj 72,95 (56,5), Stockholm 83,25, Oslo 81, Kopenhagen 72, Praga 15,32, Varšava 58,10, Atene 2,93, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Na zagrebški borzi je zavladala za devizne papirje čvrstejša tendenca, kakor tudi na belgrajski, kar se je poznalo posebno pri vojni škodi in dolarških papirjih. Na zagrebški borzi je znašal promet: vojna škoda 100 kom., begl. obv. 50.000 in 7% Bler 2000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 59 den., agrarji 28 den., vojna škoda 260 den., begl. obv. 43 den., 8% Bler. pos. 39 den., 7% Bler. pos. 37 den., 7% pos. DHB 53 den., Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 60—65, agrarji 28—30,50, vojna škoda 269 den. (268), 2. in 3. 266 den., 4. 263 den., 6% begl. obv. 43—45 (43), 8% Bler. pos. 40,50—42, 7% Bler. pos. 37,50—38 (37,50). — Delnice: Agrarna banka 235—238, Sečerača Osijek 130—150, Sečerača Bečkerek 800, Impex 50 den., Trboveljska 100—110.

Belgrad. Narodna banka 3900—3950 (3910), Priv. agr. banka 236—237 (237, 234), 7% inv. pos. 60—61 (60,50, 59,50), agrarji 30,25—30,75 (30,50, 30), vojna škoda 276—278 (277, 272), 2. 274—276 (276, 275), 3. 274—276, 8% Bler. pos. 39,50—41, 7% Bler. pos. 37 zakl., 7% pos. DHB 54—50.

Dunaj. Donavsko-savsko-jadranska 63,75, Linderbank 15,85, Nationalbank 153, Alpine 9,81, Rima 21,25, Trboveljska 12,03.

Živina

Dunajski prašičji sejem 23. januarja 1934. Prijgnanih je bilo: 8666 prašičarjev in 3926 špeharjev, skupno 12.592, od tega iz Avstrije 6238, iz inozemstva 6364 glav. Cene so bile sledeče: Špeharji I. 1,45—1,46, stari I. 1,30—1,35, kmetijski I. 1,36—1,46, križani I. 1,40—1,48, prašutarji I. 1,15—1,42. Promet je bil živahen in so prašutarji ostali v ceni nespremenjeni, dočim so se I. madjarski veleposelstniški špeharji ucvrstili za 5 grošev, ostali špeharji pa za 3—5 grošev.

Da Ostanem mlada

Negujem ta tri mesta

Žeae 50 let lahko dobe videz, kakor da stejejo samo 30 let, če se reajo indiskretnih koznih gub ter napravijo svojo kožo napeto na teh treh mestih. Profesor dunajske univerze dr. Stejskal je iznašel iznenadljiv produkt imenovan Biocel, ki se pridobiva od mladih živali in ki vrača koži mladost. Ta produkt je v sestavini kreme

Tokalon, rožnate barve, ki hrani in pomlajuje uvelo in nagubano kožo. Ohlapne mišice lica se okrepijo in postanejo čvrste, s tem pa se pridobi diven, svež in mladosten videz. Krema Tokalon ne odreče niti v enem primeru. Uspeh je zajamčen, ali pa se denar vrne.

Sport

Smučarske tekme za državno prvenstvo

Pod pokroviteljstvom gosp. dr. Lavoslava Hanžeka, ministra za telesno vzgojo naroda

RAZPIS

državnega prvenstva v smučanju za leto 1934; zveznega prvenstva v slalomu za leto 1934; in mednarodna tekma v skokih, obenem otvoritev naše največje smučske skakalnice.

JZSZ razpisuje letošnje državno prvenstvo v smučanju, ki se vrši kot mednarodna prireditel v kombiniranem tekmovalstvu v dneh 3. in 4. febr. v Kranjski gori in Planici. Tek v kombinaciji se smatra obenem kot zvezno prvenstvo v teku, a mednarodna tekma v skokih istočasno kot zvezno prvenstvo v skokih.

Vsa tekmovalja se vrše po pravilnikih za tekmo JZSZ ter je dovoljena udeležba vsem kvalificiranim tekmovalcem iz naše zveze in pa vsem tekmovalcem, ki jih prijavijo inozemske smučske zveze, članice FIS.

Tekmovalje v kombiniranem teku in skokih se oeni kot državno prvenstvo v smučanju, ter prejme prvak naslov državnega prvaka v smučanju za leto 1934 in častno darilo. V tej skupini prejme najboljši Jugoslovčan prehodno darilo gospoda dr. Lavoslava Hanžeka, ministra za telesno vzgojo naroda. To prehodno darilo brani Albin Jakopič, Dvojce-Mojstrana.

Zmagovalec-Jugoslovčan v teku postane zvezni prvak v teku, zmagovalec-Jugoslovčan v skokih — zvezni prvak v skokih, a zmagovalec-Jugoslovčan v slalomu — zvezni prvak v slalomu. Zvezni prvaki prejmejo častne priznanice.

V vsakem tekmovalstvu prejmejo prvi trije častna darila odn. priznanice.

Vsak tekmovalce se mora prijaviti h tekmi na predpisanih zveznih prijavnicah, ki jih mora podpisati njegov klub. Te prijavnice morajo imeti zveza najkasneje do 31. jan. 1933 ter se naknadne prijave ne bodo vpoštevale. Tekmovalcem, ki niso trenirani za velike skakalnice, stari pri startu ne bo dovoljen.

Za vsako tekmovalje se bo vršilo žrebanje, in sicer dne 1. febr. ob 5 popoldne v zvezni pisarni v Kranjski gori. Takoj po žrebanju bodo izdane startne številke za slalom, proti kaveji 10 Din, ki se povrne po preloemu številke. Objava proge 2. febr. ob 17 v občinskem domu.

Za start so določeni sledeči časi: k slalomu na Bukovniku dne 2. febr. ob 10,30 popoldne; h teku dne 3. febr. ob 8,30 popoldne; h skokom v kombinaciji dne 4. febr. ob 9; k mednarodni skakalni tekmi dne 4. febr. ob 13,30. Vsako tekmovalje prične točno ob napovedanem času. Takoj po tekmovalju bodo izdane liste z rezultati, na startu pa liste tekmovalcev z njihovimi startnimi številkami.

Objava rezultatov za slalom bo 2. febr. ob 16 v občinskem domu v Kranjski gori, za ostale tekme

ZAHVALA. Ob bridki izgubi našega nenadomestljivega soproga, očeta, sina, brata, bratrance, strica, nečaka, zeta in svaka, gospoda

Mr. Ph. Janka Ruprechta

se čutimo dolžne, da izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so kakorkoli sočustvovali z nami.

Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini, zlasti gospodu dekanu Ivanu Tomažiču za njegovo požrtvovalnost, prav tako tudi dr. župniku Neubauerju, nadalje g. dr. Cirilu Dereaniju, zastopniku apotekarske komore g. Mr. Ph. Bakarčiču in dr. Mr. Ph. Leustiku, gospodu dr. Vaziču kot zastopniku novo-meske sokolske župe in Sokola Trebnje, za njegovo toplo slovo, Sokolu trebnjskemu za spremstvo in kraven venec, gasilnemu društvu, ki se je požrtvovalno udeležilo pogreba, vsem pevcom za prekrasne žalostinke. Zlasti se zahvaljujemo tudi vsem onim, ki so počastili spomin blaženokoinnega s številnimi cvetjem, in vsem, ki so spremili nepozabnega na zadnji poti.

V Trebnjem, 24. januarja 1934.

Zaljujoči ostali.

pa 4. febr. pred smučarskim domom SK Ilirije, in sicer ob 16,30 obenem z razdelitvijo nagrad.

Inozemski tekmovalci bodo nastanjeni v določenih sobah hotelov, dočim je za jugoslovanske tekmovalce rezervirano stanovanje v vasi, toda tako, da stanujejo vsi tekmovalci blizu skupaj. Za inozemske tekmovalne vrste je določen vodja vsake vrste, za jugoslovansko tekmovalno vrsto vodja naše vrste, kateremu se morajo tekmovalci brez-pogojno pokoravati. Vodja vrste je upravičen zabraniti start vsakemu tekmovalcu, ki bi kršil disciplino ali red. Za tekmovalce je določena dnevna prehrana, stanovanje in kurjava z vsemi pristojbinami po 35 Din za osebo. Zaeno s prijavo je treba naročiti sobe.

Vsi tekmovalci in udeleženci bodo uživali pravico do polovične vožnje za postaje Kranjske gora, Podkoren in Rateče-Planica. Vsakdo kupi celo karto, a vrača se z isto s potrdilom zveze, da je prisostvoval prireditvi, ki ga dobi v zvezni pisarni v Ratečah. Pravica do polovične vožnje velja od 1. do 6. febr.

Vodstvo tekem za državno prvenstvo je pod predsedstvom g. dr. Cirila Pavlina, tehnično vodstvo ima načelnik zveznega tehničnega odbora g. dr. Janko Berce, a zvezno pisarno vodi Josip Gorec.

Zvezno državno prvenstvo mora biti prireditel smučarjev, ki bo odgovorjajala današnjemu možnemu razvoju tega sporta v naši državi, tako po številu udeležencev, kot po doseženih uspehih. — Jugoslovanska zimsko-sportna zveza.

Jugoslovanska zveza ženskih sportov je zborovala

V nedeljo se je vršil v Zagrebu 10. občni zbor Jugoslovanske zveze ženskih sportov, na katerem je bilo zastopanih 20 klubov, med njimi 6 iz Dravske banovine. Občni zbor je potekel v splošnem mirno, po brzozajavnih pozdravih Nj. Vel. kralju in ministru Hanžeku so sledila poročila posameznih funkcionarjev, iz katerih posnemamo, da delo zveze ni bilo na posebni višini, kar sta podčrtala v svojih kritikah tudi delegata gg. Baltezar (Ljubljana) in Cuvaj (Brod). Teh referent za lahko atletiko je v svojem poročilu poudaril delo ljubljanskih klubov na polju ženske lahke atletike, katerim gre vse priznanje.

Sledile so volitve nove uprave: predsednik Sedved, podpredsedniki g. dr. Zivković (Belgrad), ga. Vidali (Zagreb), ga. Schneller (Ljubljana), tajnik I. Furman, tajnik II. Hladnik, blagajnik Fürst, tehnični referent za hazeno Baltesar, za lahko atletiko Kovačič. Odborniki: Scholz, Lepac, Besarabič, Arič.

Za sportne zasluge je občni zbor izvolil za častnega predsednika g. Jovanoviča in za častnega člana zveze g. Cuvaja. Sledila je vrsta predlogov, izmed katerih je najvažnejši, da ostanejo vsi pravilniki za hazeno do nadaljnjega v veljavi, nove pravilnike pa naj izdela zveza in skliče nato konferenco delegatov podvez zaradi posvetovanja. Sedež zagrebške podzveze se vrne iz Broda v Zagreb, v Brodu se pa ustanovi nova podzveza. Varaždinu se pusti prosta volja, da se priključi Ljubljani ali Zagrebu.

Državno prvenstvo v hazeni se bo odigralo pod starimi pogoji, t. j. vsak klub potuje na svoje stroške. Sistem sam se pa spremeni v toliko, da se tekmuje v dveh conah zapadni in vzhodni, zapadno tvorijo klubi belgrajske in brodske podzveze. Iz vsake zveze igrajo po dva kluba na točko. Zmagovalec obeh con odigra finalno tour in retour tekmo. Važen sklep je tudi, da upravni odbor ukrene vse potrebno, da se uvrste v program balkanskih iger tudi ženske discipline. Upravni odbor naj prične takoj s pripravami za udeležbo naše reprezentance na svetovnih ženskih igrah v Londonu.

Termini lahkoatletskih prireditev: Gozdni tek za prvenstvo podvez 18. marca, gozdni tek za prvenstvo države 8. aprila, lahkoatletsko prvenstvo družin 20. in 21. maja (sistem tega tekmovalja še ni določen), državno lahkoatletsko prvenstvo za posameznice 14 dni pred svetovnimi igrami v Londonu, dvomatch Ljubljana: Zagreb 16. septembra v Zagrebu.

★

Kofee, 23. jan. Zjutraj ob 7 temperatura —13, jasno, mirno, snežna podlage 130 cm, suhega snega 25 cm. Smuka idealna.

Prvenstvo Jugoslavije v sabljanju se bo vršilo letos v Velikem Bečkereku.

Amatersko bokarsko prvenstvo Evrope bo v času od 11. do 15. aprila v Budimpešti.

Mednarodni tekem Fise v smuku in slalomu, ki se bodo vršile v času od 15. do 17. februarja v St. Moritzu, se udeležijo lepo število narodov. Doslej jih je prijavljenih 13. Celo Japonci pridejo s svojimi devetimi tekmovalci, ki se bodo najpreje udeležili akademskih svetovnih prvenstev dne 8. februarja, teden kasneje pa še zgoraj omenjenih mednarodnih tekem. Tudi Sigmund Ruud, sloviti norveški skakalec, se namerava udeležiti teh tekem v St. Moritzu.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 250. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Plačilna natakarija

zanesljiva in poštena, s kavcijo ter osebnostno pravico — išče službo. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (a)

Posojilnice in zadruga

pozor! Prvorsten strokovnjak se nudi za sestavo bilanc proti zmerenju honorarju. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Bilancist« št. 709. a

Tapetniški pomočnik

mlad, išče službo kjerkoli. Nastop takoj. Milan Mlakar, Vrhodol, p. Limbuš. (a)

Grem za gospodinjstvo

na manjšo poslasto na deželi. Naslov v upravi »Slov.« Maribor pod št. 64. (a)

Pletilja

poštena, večja tudi ženskih ročnih del, išče zaposlitve kjerkoli. Gre tudi k otrokom. Nastop takoj. Ponudbe je poslati na upravo »Slov.« pod št. »107« 723. (a)

Službodobe

Perfektno kuharico

samostojno gospodinjstvo — snažna in vestna, iščem k dvema osebama. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stalna služba« št. 716. (b)

Hlapca

zanesljivega, poštenega in pridnega, za enega konja, takoj sprejme večja trgovina na deželi. Vajen mora biti konj ter domačega dela; polja ni. Nastop takoj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Stalna služba« št. 744. (b)

Gospodična

dobra igralka na klavir, se išče. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Dobra pevka« št. 732. (b)

Spretno likarico

v likanju pletenin in 2 učenki — išče za takojšen nastop F. Kos, Zidovska 5. (b)

Kuharico

srednjih let, pošteno in spretno, vajeno večjega gospodinjstva, sprejemem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 725. (b)

Zasluzek

Trgovci pozor!

Več svinčnikov, barvenikov, kopirnikov, pisemskih in karton papirja imam ceno na razpolago. Ne zamudite prilike. Pišite pod »100% zaslužek« na upravo »Slov.«, kjer izveste naslov. 735. (z)

Denar

Nakup in prodaja

hranilnih knjižic. — Augustin, Ljubljana, Aleksandrova 4. (d)

Razno

100% učinek vode

dosežete z novodobnim kolesom; izrabite racionalno vašo vodno silo! Majhne investicije. Pišite na M. Jošt, Celje. (r)

Golaž ekstrakt

golaž obilen — golaž odličan. Ekstrakt, dr. z o. z., Gosposvetska 8. (b)

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

štiri- odnosno trisobno, z vsem komfortom, v sredini mesta — se odda takoj v najem. Pojasnila: Gajeva ul. 5, soba 128-L. (c)

Stanovanje

dvosobno, z vsem komfortom, v sredini mesta, se odda takoj v najem. Pojasnila: Gajeva ul. 5, soba 128-L. (c)

Samsko stanovanje

komfortno, obstoječe iz dveh sob, kopalnice in predsobe, se odda takoj v najem. Pojasnila: Gajeva ul. 5, soba 128-L. (c)

Sobo

oddam gospodični za 200 Din. Jurčičev trg 2-L. (s)

Soba

z dvema posteljama se odda. Vidovdanska cesta št. 1-L. (s)

Pisarniške sobe

v strogem centru mesta oddam takoj v najem. Pojasnila: Gajeva 5, soba št. 128-L. (s)

Vnajem

ODDAJO:

Delavnico

in stanovanje pod istim ključem oddam. Bohoričeva 9. (n)

Posestva

Nova hiša

ob tramvajski progi ugodno naprodaj. — Pojasnila: Franc Berlić, Dravljice 87. (b)

Zahvala

Vsem svojim visoko čislanim prijateljem, kateri so me počastili osebno in pisмено v tako velikem številu s priručnimi čestitkami ob priliki moje 60. letnice, da mi ni mogoče se vsakemu posebej pisмено zahvaliti, se tem potom prav ljubeznivo in priručno zahvaljujem.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1934.

JOSIP OLUP

posestnik in trgovec

Posestvo

z gospodarskimi poslopiji, redi se 5 glav živine — naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 722. (p)

Več hiš

ob Dunajski cesti, z lepimi vrtni in trgovinami — naprodaj. Zraven dobro upeljana pekarija. — Več se izve v kopališču Jezica pri Ljubljani. (p)

Varno naložen denar

Nova hiša med glavnimi in gorenjskim kolodvorom — mesečni donos 3050 D. 3 trisobna in 2 enosobni stanovanji, urejeni vrt — se vsled družinskih razmer prodaja. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 728. (p)

Parcelo

400 m², pri Mladinskem domu na Kodeljevem — prodam. Družvena št. 27. Vodmat. (p)

Citajte in širite »Slovenca«!

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

VINA

Vam nudi

Centralna vinarna v Ljubljani

v svoji posodi najugodnejše.

Sveže najfineš norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebama.

Ugodno prodamo:

Šivalni stroj »Singer«, nov, rabljen šivalne, krojaške, čevljarke, pletilne, entel, krznarske, gumbniške in pisalne stroje.

Foto-, električne (masage), radio aparate.

Avtomobile, motorje, kolesa, otroške vozičke, drsalke in smuči.

Glasbene instrumente, klavirje, violine, gitare, gramofone, godala itd.

Pohištvo, preproge, slike, gospodinske potrebščine, galanterijske predmete, steklo, antične predmete in drugo.

»Promet«, komisijska trgovina in splošna posredovalnica za nakup in prodajo vsakovrstnih dobro ohranjenih predmetov Ljubljana — Napoleonov trg št. 7. (j)

Kupimo

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36. vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina

Slovenske večernice

zvezke: 2-5, 7, 9, 10, 14, 17-19 — kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Celju pod »Slovenske večernice« 751. (k)

Prodamo

Naprodaj

3 masivne spalnice po 3200 Din; 8 m² hrastovih desk, m² 320 Din; 30 m² bukovih paral. plohov 295 Din; 15 m² javorjevih plohov 350 Din.

Lesna industrija MARTINEC, Škofljica.

Jabolka

najokusnejša, 5 Din, postaja kupca, od 50 kg povzeto: Postržin, Maribor. (l)

Parni kotel

z reduciranim pritiskom 3.5 Atm., kurišče 8 m², močne konstrukcije, cevi v dobrem stanju, z manometrom, ročno črpalko, zaklopkami itd., naprodaj za 5000 Din. Kotel služi lahko še 20 let. Na ogled pri tvornici »Unio«, d. z o. z., Maribor. (l)

Lepi jagneti

za na žago, pri cesti, 5 minut od kolodvora, naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 726. (l)

Glasba

Klavirji!

Planini!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrol, Höpfl, Stügel original, ki so nesporno najboljši!

(Lahka precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alojz Breznik

Aleksandrova cesta 7.

Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

Pohištvo

»Javor«

lesna industrija, Logatec, Ljubljana, Masarykova c. št. 12 - prodaja pohištva iz zaloge na hranilne knjižice in na obroke. (l)

Spalnice

moderne, orehove korenine, iz trdega in mehkega lesa, kuhinje in drugo pohištvo - dobite po znižanih cenah pri Andlovic Komenskega ulica 34. (s)

Obrt

Posteljne mreže

izdeluje in popravlja na lesenih in železnih okvirjih najceneje — Alojz Andlovic, Komenskega c. št. 34. (t)

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5